

Ontwerpbesluit

Volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven voor aangeslotenen met een kleine aansluiting

Ons kenmerk : ACM/UIT/683604
Zaaknummer : ACM/24/193312
Datum : 8 oktober 2026

Dit document bevat het ontwerpbesluit over de volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven voor aangeslotenen met een kleine aansluiting, dat ter consultatie wordt voorgelegd van 8 oktober 2026 tot en met 18 november 2026. Belanghebbenden hebben daarmee zes weken de tijd om hun zienswijze op het ontwerpbesluit schriftelijk (via de post of per e-mail) of mondeling in te dienen.

Stuur uw schriftelijke zienswijze naar: Autoriteit Consument en Markt, Directie Toezicht Energie, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag of naar ACM-post@acm.nl. Vergeet daarbij niet het bovengenoemde zaaknummer ACM/24/193312 te vermelden. Uw zienswijze zal door de ACM worden betrokken bij het opstellen van het definitieve codebesluit en met het besluit worden gepubliceerd op de website van de ACM, zodat eenieder er kennis van kan nemen. In beginsel kan er dus geen vertrouwelijke informatie worden overgelegd. Indien u toch bepaalde informatie uit de zienswijze vertrouwelijk wenst te houden, zult u een openbare en een vertrouwelijke versie moeten overleggen. Geeft u bij de vertrouwelijke versie aan welke onderdelen daarvan vertrouwelijk zijn en motiveer dat op grond van de Wet open overheid. De ACM zal zich dan buigen over uw verzoek en daar op grond van de Algemene wet bestuursrecht een besluit over nemen. Dit kan inhouden dat uw verzoek niet wordt gehonoreerd. In dat geval krijgt u de gelegenheid om de zienswijze geheel of gedeeltelijk in te trekken.

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van [datum ondertekening], kenmerk ACM/24/193312 tot wijziging van de methoden en voorwaarden als bedoeld in artikel 3.119, eerste lid, van de Energiewet betreffende volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven voor aangesloten met een kleine aansluiting op de distributiesystemen voor elektriciteit

De Autoriteit Consument en Markt,

Gelet op artikel 3.121 van de Energiewet;

Besluit tot goedkeuring van het op 1 mei 2026 ontvangen voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders tot wijziging van de methoden en voorwaarden betreffende de volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven voor aangesloten met een kleine aansluiting op de distributiesystemen voor elektriciteit.

Als gevolg van deze goedkeuring, wijzigt de Tarievencode elektriciteit 2026.

ARTIKEL I

De Tarievencode elektriciteit 2026 wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 3.11 komt te luiden:

De tariefdragers voor het TAVT voor verbruikers in de tariefcategorieën, als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, onderdelen g en h, zijn voor afname voor verbruikers met een aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan 3x80A:

- a. $kW_{\text{gecontracteerd}}$ voor gecontracteerd transportvermogen voor afname, ter dekking van 16% van de kosten die met toepassing van artikel 3.7, tweede lid, worden toegerekend aan deze verbruikers;
- b. $kWh_{\text{tijdsafhankelijk}}$ ter dekking van 84% van de kosten die met toepassing van artikel 3.7, tweede lid, worden toegerekend aan deze verbruikers.

B

Na artikel 3.11a worden vier artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 3.11b

1. De tariefdragers voor het TAVT voor verbruikers in de tariefcategorieën, als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, onderdelen g en h, met een aansluiting met een doorlaatwaarde kleiner dan of gelijk aan 3x80A, zijn voor afname:
 - a. $kWh_{\text{tijdsafhankelijk}}$, ter dekking van 67% van de kosten die met toepassing van artikel 3.7, tweede lid, worden toegerekend aan deze verbruikers;
 - b. rekencapaciteit (kW) gebaseerd op de doorlaatwaarde van de aansluiting, ter dekking van 33% van de kosten die met toepassing van artikel 3.7, tweede lid, worden toegerekend aan deze verbruikers.
2. De tariefdrager $kWh_{\text{tijdsafhankelijk}}$ voor aangesloten met een aansluiting met een doorlaatwaarde kleiner dan of gelijk aan 3x80A bestaat uit vijf tariefniveaus die zich onderling verhouden volgens de wegingsfactoren behorend bij de wegingsfactorcategorieën opgenomen in de tabel in bijlage 5, vijfde lid, waarbij het moment van afname volgens de tabel in bijlage 5, zesde lid, bepaalt welk van de wegingsfactorcategorieën van toepassing is.

Artikel 3.11c

1. De $kWh_{\text{tijdsafhankelijk}}$ volumes voor aangesloten met een kleine aansluiting met een meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt, worden bepaald door de op de aansluiting vastgestelde kwartierwaarden te verdelen over de

- wegingsfactorcategorieën overeenkomstig bijlage 5, vijfde lid, op basis van het moment van afname, overeenkomstig bijlage 5, zesde lid.
2. Bij een kleine aansluiting waarvoor gedurende een bepaalde periode geen kwartierwaarden beschikbaar zijn als gevolg van het ontbreken, niet functioneren of administratief uitschakelen van de communicatiefunctie van de meetinrichting bepaalt de distributiesysteembeheerder voor die periode de kWh_{tijdsafhankelijk} volumes door het totale vastgestelde afgenomen kWh volume in deze periode te verdelen over de wegingsfactorcategorieën overeenkomstig bijlage 5, vijfde lid, op basis van de percentages overeenkomstig bijlage 5, zevende lid, van de profielcategorie waarin de aansluiting is ingedeeld overeenkomstig bijlage 11 van de Systeemcode elektriciteit 2026.
 3. Bij een onbemeten kleine aansluiting bepaalt de distributiesysteembeheerder de kWh_{tijdsafhankelijk} volumes door het afgenomen kWh volume per uur vast te stellen op basis van het vastgestelde belastingprofiel, bedoeld in bijlage 15 van de Systeemcode elektriciteit 2026, en dit volume overeenkomstig het eerste lid te behandelen.
 4. Indien voor een aangeslotene met een onbemeten kleine aansluiting geen belastingprofiel als bedoeld in het derde lid kan worden vastgesteld, bepaalt de distributiesysteembeheerder de kWh_{tijdsafhankelijk} volumes, in afwijking van het derde lid, door het totale afgenomen kWh volume te berekenen op basis van de standaardjaarafname, bedoeld in bijlage B1.3. van de Informatiecode elektriciteit en gas, en dit volume overeenkomstig het tweede lid te behandelen.

Artikel 3.11d

1. Voor aangeslotenen met een kleine aansluiting wordt het tarief voor kWh_{tijdsafhankelijk} behorende bij de wegingsfactorcategorie 5 uit de tabel in bijlage 5, vijfde lid, berekend door:
 - a. per wegingsfactorcategorie de bijbehorende wegingsfactor, conform bijlage 5, vijfde lid, te vermenigvuldigen met de volgens artikel 3.11c bepaalde volumes,
 - b. van de resulterende reeks in onderdeel a de som te nemen, en
 - c. 67% van de kosten, die met toepassing van artikel 3.7, tweede lid, worden toegerekend aan deze verbruikers, te delen door het resultaat van de som in onderdeel b.
2. De tarieven voor kWh_{tijdsafhankelijk} behorende bij de wegingsfactorcategorieën uit de tabel in bijlage 5, vijfde lid, worden berekend door het tarief behorende bij de wegingsfactorcategorie 5, overeenkomstig het eerste lid, te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor uit de tabel in bijlage 5, vijfde lid.

Artikel 3.11e

Voor aangeslotenen met een kleine aansluiting wordt het tarief voor de rekencapaciteit (kW), bedoeld in artikel 3.11b, eerste lid, onderdeel b, volgens zeven aparte tarieven in rekening gebracht en berekend door:

- a. per aansluitcategorie de bijbehorende rekencapaciteit (kW), conform bijlage 6, tweede lid, te vermenigvuldigen met het bijbehorende aantal aansluitingen,
- b. van de resulterende reeks in onderdeel a de som te nemen, en
- c. 33% van de kosten, die met toepassing van artikel 3.7, tweede lid, worden toegerekend aan deze verbruikers, te delen door het resultaat van de som in onderdeel b.

C

Bijlage 5 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het opschrift komt te luiden:

Bijlage 5 bij de artikelen 3.11a tot en met 3.11d: wegingsfactoren voor kW_{maxgewogen} en kWh_{tijdsafhankelijk}

2. Na het vierde lid worden drie leden toegevoegd, luidende:

5. Wegingsfactorcategorieën voor kWh_{tijdsafhankelijk} bij aangeslotenen met een kleine aansluiting.

Wegingsfactorcategorie	Wegingsfactor
1	0,00
2	0,31
3	0,48
4	0,65
5	1,00

6. Toepassing wegingsfactoren voor kWh_{tijdsafhankelijk} bij aangeslotenen met een kleine aansluiting.

Uur	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Maand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	0,65	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,65	0,65	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,65	0,65
2	0,65	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,65	0,65	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,65	0,65
3	0,65	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,65	0,65	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,65	0,65
4	0,48	0,48	0,48	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,31	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
5	0,48	0,48	0,48	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,31	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
6	0,48	0,48	0,48	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,31	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
7	0,48	0,48	0,48	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,31	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
8	0,48	0,48	0,48	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,31	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
9	0,48	0,48	0,48	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,31	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
10	0,65	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,65	0,65	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,65	0,65
11	0,65	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,65	0,65	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,65	0,65
12	0,65	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,65	0,65	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,65	0,65

7. Verdeling wegingsfactorcategorieën voor kWh_{tijdsafhankelijk} bij aangeslotenen met een kleine aansluiting zonder kwartierwaarden.

Profielcategorie	Afnametype (AZI/AMI)	% wegingsfactor-categorie 1	% wegingsfactor-categorie 2	% wegingsfactor-categorie 3	% wegingsfactor-categorie 4	% wegingsfactor-categorie 5
E1A	AMI	4%	12%	35%	27%	22%
E1A	AZI	15%	16%	30%	23%	16%
E1B	AMI	4%	12%	35%	27%	22%
E1B	AZI	15%	15%	30%	23%	17%
E1C	AMI	4%	12%	35%	27%	22%
E1C	AZI	15%	16%	30%	23%	16%
E2A	AMI	4%	13%	41%	24%	18%
E2A	AZI	19%	16%	33%	20%	12%
E2B	AMI	4%	13%	41%	24%	18%
E2B	AZI	18%	16%	34%	20%	12%
E4A		0%	13%	41%	27%	19%

D

Bijlage 6 wordt gewijzigd als volgt:

Het opschrift komt te luiden:

Bijlage 6 bij artikel 3.11e: rekencapaciteit bij kleine aansluitingen

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2029.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

Datum:

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt,

namens deze,

drs. M.R. Leijten
bestuurslid

Als u belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 20021, 2500 EA Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl. U kunt ook digitaal beroep instellen, via www.rechtspraak.nl. Daarvoor moet u beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden. Dient u te laat uw beroepschrift in, dan kan dit niet-ontvankelijk worden verklaard. Uw beroepschrift wordt dan niet inhoudelijk behandeld.

Het beroepschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen beroep wordt aangetekend. Ook moet het beroepschrift (uiteindelijk) de gronden van het beroep bevatten. De gronden van het beroep kunt u meteen aanleveren, maar u mag dit ook op een later moment doen.

Toelichting

1 Samenvatting

1. Steeds meer huishoudens en bedrijven schakelen over van fossiele brandstoffen naar duurzaam opgewekte elektriciteit. Als gevolg daarvan wordt het elektriciteitsnet steeds zwaarder belast en zit het net op piekmomenten op veel plekken vol. Het elektriciteitsnet moet daarom fors worden uitgebreid, maar netuitbreidingen vergen tijd en zijn kostbaar. Bovendien is er buiten de piekmomenten vaak nog wel ruimte op het net. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) werkt daarom aan een reeks maatregelen die slim netgebruik stimuleren, zoals slimme prikkels in de transporttarieven, de introductie van alternatieve transportrechten, en congestiemanagement. Dit kan op de korte termijn ruimte creëren om nieuwe aangeslotenen aan te sluiten, en zorgt er op de lange termijn voor dat er minder investeringen nodig zijn. Hierdoor wordt de stijging van de netkosten zo veel mogelijk beperkt.
2. Met dit besluit introduceert de ACM volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven voor elektriciteit bij aangeslotenen met een kleine aansluiting (hierna: kleine aangeslotenen). Kleine aangeslotenen zijn huishoudens en alle andere netgebruikers met een aansluiting met een maximale capaciteit van 3x80 Ampère. Op dit moment zijn de transporttarieven voor kleine aangeslotenen afhankelijk van de capaciteit van de aansluiting. Het maakt dus niet uit hoeveel elektriciteit er afgenomen wordt en op welke momenten een kleine aangeslotene het net gebruikt. Met dit besluit wordt 67 procent van het transporttarief volume- en tijdsafhankelijk. De overige 33 procent blijft afhankelijk van de capaciteit van de aansluiting. Het volume- en tijdsafhankelijke tarief geldt voor afname, voor invoeding van elektriciteit in het net door kleine aangeslotenen gaat geen transporttarief gelden.
3. Doordat de tarieven volumeafhankelijk worden, betaalt een kleine aangeslotene minder als hij weinig elektriciteit van het net afneemt. Een kleine aangeslotene betaalt meer als hij veel elektriciteit afneemt. Door de tijdsafhankelijkheid van het transporttarief worden kleine aangeslotenen gestimuleerd om tijdens de momenten van piekafname uit het net minder elektriciteit te verbruiken en hun verbruik te verplaatsen naar dalmomenten. Het wordt daardoor bijvoorbeeld voordeliger om een elektrische auto midden op de dag of in de nacht op te laden.
4. Het doel van deze wijziging is enerzijds om de tarieven beter te laten aansluiten bij de kosten. Een aangeslotene die veel bijdraagt aan de piek op het net, veroorzaakt meer kosten dan een aangeslotene die dat minder doet. Hoe hoger de piek is, hoe meer de systeembeheerder namelijk moet investeren in het uitbreiden van de transportcapaciteit van het elektriciteitsnet. Anderzijds is het doel om kleine aangeslotenen te stimuleren om het net op piekmomenten minder te gebruiken en het verbruik te verplaatsen naar de dalmomenten. Daardoor wordt het net beter benut en ontstaat er op de korte termijn weer ruimte voor nieuwe aangeslotenen of voor verdere elektrificatie van bestaande aangeslotenen. Zo kan de energietransitie blijven doorgaan. Daarnaast zorgt een gelijkmatiger gebruik van het net er op de langere termijn voor dat er minder netuitbreidingen nodig zijn. Daarmee helpt het de stijgende kosten van de elektriciteitsnetten in de hand te houden, wat de betaalbaarheid van de energietransitie ten goede komt. De volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven dragen op beide manieren bij aan de energietransitie.
5. De ACM neemt het besluit over de introductie van volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven op basis van een voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders. Hoewel het een voorstel is van de gezamenlijke systeembeheerders, is de ACM bij de totstandkoming van het voorstel nauw betrokken geweest. Op die manier heeft de ACM bij de ontwikkeling van het voorstel duidelijkheid kunnen bieden over de kaders voor de vormgeving van de nieuwe transporttarieven. Naar aanleiding van advies van de ACM en andere betrokken partijen hebben de gezamenlijke systeembeheerders besloten om een vereenvoudigde variant van het

oorspronkelijke voorstel in te dienen. Dit heeft geleid tot een voorstel met minder tijdsblokken en verschillende tarieven. Volgens sommige partijen is het huidige voorstel nog steeds tamelijk complex. Anderen partijen zien juist graag een verder verfijnd stelsel met meer tijdsblokken en verschillende tarieven. De ACM is van mening dat het huidige voorstel een zo goed mogelijke balans hierin vindt. De ACM vindt het ook van belang dat er nu snel een stap gezet wordt met de transporttarieven, zodat het net slimmer gebruikt gaat worden en de kosten beter worden verdeeld. De ACM zal de effecten van deze eerste stap goed volgen en na de eerste ervaringen de nieuwe transporttarieven evalueren. Als uit de evaluatie blijkt dat een wijziging nodig is, zal de ACM de transporttarieven aanpassen.

6. Voor aangesloten met een grote aansluiting (hierna: grote aangesloten) op het net van TenneT zijn tijdsafhankelijke tarieven in 2025 al ingevoerd.¹ De ACM heeft op dit moment tevens een voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders voor tijdsafhankelijke tarieven voor grote aangesloten op de distributiesystemen in behandeling.² Zo wordt stapsgewijs gewerkt aan de invoering van tijdsafhankelijke tarieven voor alle netgebruikers.

2 Aanleiding en gevolgde procedure

7. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder moet op grond van artikel 3.119 van de Energiewet bij de uitvoering van zijn wettelijke taken of verplichtingen methoden of voorwaarden toepassen die vooraf zijn goedgekeurd door de ACM. Met dit besluit beslist de ACM op grond van artikel 3.121 van de Energiewet over de goedkeuring van het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders dat de ACM op 1 mei 2026 heeft ontvangen.³ Door dit voorstel willen de gezamenlijke systeembeheerders in de Tarieencode elektriciteit 2026 (hierna: de Tarieencode) volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven introduceren voor kleine aangesloten.
8. Voor de formele indiening van het codewijzigingsvoorstel heeft de ACM meermaals contact gehad met de gezamenlijke systeembeheerders. De gezamenlijke systeembeheerders hebben tevens een stuurgroep opgericht met vertegenwoordigers van de ACM, de gezamenlijke systeembeheerders, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) en Energie Nederland, aangezien al deze partijen een rol hebben in het mogelijk maken van deze tariefstructuurwijziging. De ACM beoordeelt onder andere het codewijzigingsvoorstel dat de gezamenlijke systeembeheerders indienen, kijkt mee op de conceptregelingen die het ministerie van EZK opstelt en houdt toezicht op de uitvoering van de codes en regelgeving. De gezamenlijke systeembeheerders zullen op basis van de definitieve artikelen in de Tarieencode bepalen hoe hoog de transporttarieven zijn die bij een aangeslotene in rekening worden gebracht. De energieleveranciers brengen namens de gezamenlijke systeembeheerders de transporttarieven bij kleine aangesloten in rekening. Het ministerie van EZK stelt onder meer regels op over wat er op de factuur van een aangeslotene moet staan en welke informatie de systeembeheerders hiervoor bij de energieleverancier aanleveren. In de stuurgroep is er gesproken over de voorwaarden waaraan de nieuwe tariefstructuur voor kleine aangesloten moet voldoen. Naar aanleiding van het advies van de ACM en de andere partijen in de stuurgroep hebben de gezamenlijk systeembeheerders besloten om een codewijzigingsvoorstel uit te werken voor een tariefstelsel met twee perioden (een zomer- en een winterperiode) waarin per periode maximaal vijf verschillende tijdsblokken en maximaal vier verschillende tariefhoogtes gehanteerd worden. De definitieve beoordeling van het uitgewerkte voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders vindt in dit besluit plaats.
9. Op 12 mei 2026 hebben de gezamenlijke systeembeheerders een aanvulling op het eerdere voorstel aangeleverd.⁴ Deze aanvulling is aangekondigd in het codevoorstel van 1 mei 2026. De aanvulling bevat een herziene versie van de tabel in bijlage 5, zevende lid, van de

¹ [Codebesluit tijdgebonden transporttarieven hoogspanningsnetten | ACM](#).

² [Voorstel codewijziging tijdsafhankelijke transporttarieven voor grootverbruikers | ACM](#)

³ E-mail van 1 mei 2026, met kenmerk ACM/IN/1107991.

⁴ E-mail van 12 mei 2026, met kenmerk ACM/IN/1110164.

Tariefencodes, op basis waarvan de tarieven worden bepaald voor kleine aangesloten en waarvan geen kwartierwaarden geregistreerd worden. In deze nieuwe tabel wordt onderscheid gemaakt tussen aangesloten met invoeding en aangesloten zonder invoeding. Dit onderscheid werd niet gemaakt in de oorspronkelijke versie van de tabel in het voorstel.

10. Op 13 mei 2026 heeft de ACM vragen gesteld aan de gezamenlijke systeembeheerders naar aanleiding van het codewijzigingsvoorstel.⁵ De gezamenlijke systeembeheerders hebben deze vragen op 3 juni 2026 beantwoord.⁶ Daarnaast hebben zij op 3 juni 2026 op verzoek van de ACM een aanpassing van de voorgestelde codetekst aangeleverd.⁷ In plaats van de term 'kWh_{gewogen}' wordt daarmee de term 'kWh_{tijdsafhankelijk}' geïntroduceerd. Hiermee wordt gewaarborgd dat kleine aangesloten het afgenomen volume per tijdsblok op hun energierekening kunnen terugzien.
11. Op 15 mei 2026,⁸ 22 mei 2026⁹ en 4 juni 2026¹⁰ hebben de gezamenlijke systeembeheerders op verzoek van de ACM de data en berekeningswijzen die gebruikt zijn bij het opstellen van het codewijzigingsvoorstel en de data van een aantal representatieve MS/LS stations per systeembeheerder aangeleverd.
12. Op 21 juli 2026 heeft de ACM op grond van artikel 3.121, derde lid, van de Energiewet aan de gezamenlijke systeembeheerders een wijzigingsopdracht gegeven om het codewijzigingsvoorstel op onderdelen te wijzigen.¹¹ De wijzigingen zien op het hanteren van een andere tijdsindeling van de wegingsfactoren, zodat deze beter aansluit bij de daadwerkelijke netbelasting en er hiermee meer handelingsperspectief voor aangesloten ontstaat, en op het opnemen van het begrip 'kWh_{tijdsafhankelijk}' in de Begrippencode elektriciteit 2026. De gezamenlijke systeembeheerders hebben naar aanleiding van deze opdracht op 19 augustus 2026 een gewijzigd voorstel ingediend.¹² Dit gewijzigde voorstel neemt de ACM als uitgangspunt voor de besluitvorming. Het begrip kWh_{tijdsafhankelijk} wordt met de wijziging van de tariefstructuur voor grote aangesloten op de distributiesystemen geïntroduceerd in de Begrippencode.
13. Als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure heeft de ACM het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. De terinzagelegging is gemeld in de Staatscourant van 8 oktober 2026. De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om binnen zes weken hun zienswijzen op het ontwerp kenbaar te maken.
14. De ACM is van mening dat het voorstel geen technische voorschriften bevat zoals bedoeld in Richtlijn 2015/1535 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. Om die reden zijn de voorwaarden in dit besluit niet in ontwerp aan de Europese Commissie ter notificatie aangeboden.

3 Beoordeling

3.1 Procedureel

15. De ACM constateert dat het voorstel op 9 april 2026 in een overleg met representatieve organisaties is besproken. In het voorstel is een verslag opgenomen van dit overleg en de indieners hebben in het voorstel aangegeven welke gevolgtrekkingen zij hebben verbonden aan de zienswijzen die organisaties naar voren hebben gebracht. Naar het oordeel van de

⁵ Brief van 13 mei 2026, met kenmerk ACM/UIT/676653.

⁶ E-mail van 3 juni 2026, met kenmerk ACM/IN/1117656.

⁷ E-mail van 3 juni 2026, met kenmerk ACM/IN/1136252.

⁸ E-mail van 15 mei 2026, met kenmerk ACM/IN/1111900.

⁹ E-mail van 22 mei 2026, met kenmerk ACM/IN/1115094.

¹⁰ E-mail van 4 juni 2026, met kenmerk ACM/IN/1118754.

¹¹ Brief van 21 juli 2026, met kenmerk ACM/UIT/683602.

¹² E-mail van 19 augustus 2026, met kenmerk ACM/IN/1144738.

ACM voldoet het voorstel daarmee aan de vereisten in artikel 3.120, tweede lid, van de Energiewet.

3.2 Inhoudelijk

16. De ACM toetst of een voorstel tot wijziging van de methoden of voorwaarden voldoet aan de algemene beginselen en de belangen dient zoals genoemd in artikel 3.121, eerste lid, van de Energiewet. Daarnaast beoordeelt de ACM of het voorstel in overeenstemming is met de wet en met bindende EU-rechtshandelingen. Op grond van artikel 3.107, vierde lid, van de Energiewet behoren de tariefstructuren tot de methoden en voorwaarden als bedoeld in artikel 3.119 van de Energiewet.

In artikel 3.107, eerste lid, van de Energiewet en artikel 18, eerste lid, van de Elektriciteitsverordening zijn de uitgangspunten waaraan de tariefstructuren moeten voldoen opgenomen. De ACM heeft hieraan invulling gegeven in het document 'Uitgangspunten voor de tariefstructuur elektriciteit'.¹³

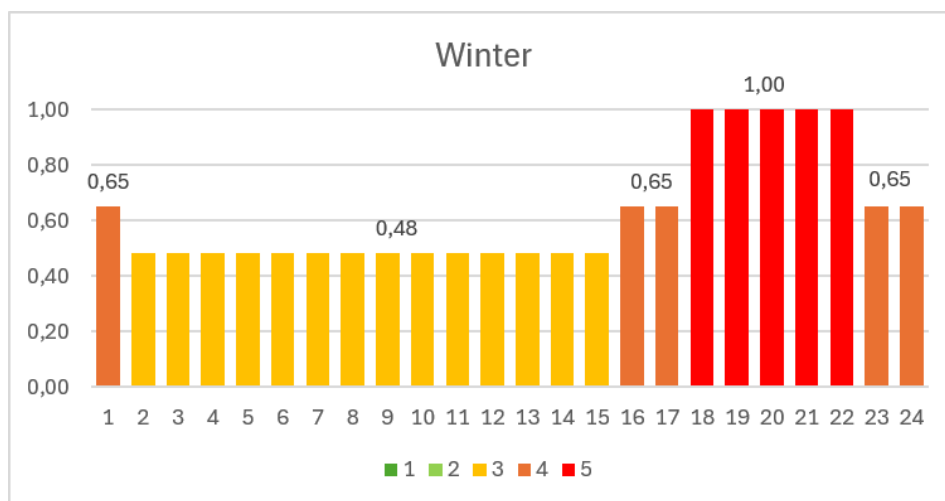
- a. Het eerste uitgangspunt is kostenreflectiviteit. In het kader van de tariefstructuren wordt hieronder verstaan dat de tarieven zo goed mogelijk overeenkomen met de kosten van het netgebruik.
- b. Het tweede uitgangspunt is (het bevorderen van) systeemefficiëntie. Dat betekent dat er sprake is van een efficiënt ontwerp van het net en efficiëntie benutting waarvan. Daarvan is sprake als nu en in de toekomst zoveel mogelijk energie getransporteerd kan worden gegeven de capaciteit van het elektriciteitsnet, bijvoorbeeld door de belasting van het net te spreiden in de tijd.
- c. Het derde uitgangspunt is transparantie. Dat houdt in dat netgebruikers goed geïnformeerd zijn over de tariefstructuur die van toepassing is op hun netgebruik en daarmee hun verwachte netkosten goed kunnen inschatten. Begrijpelijkheid en voorzienbaarheid zijn bepalend voor de mate van transparantie.
- d. Het vierde uitgangspunt is non-discriminatie. Dat betekent dat alle bestaande en toekomstige aangeslotenen gelijk worden behandeld, tenzij er een objectieve rechtvaardiging is om hen verschillend te behandelen.

3.2.1 Beschrijving van het voorstel op hoofdlijnen

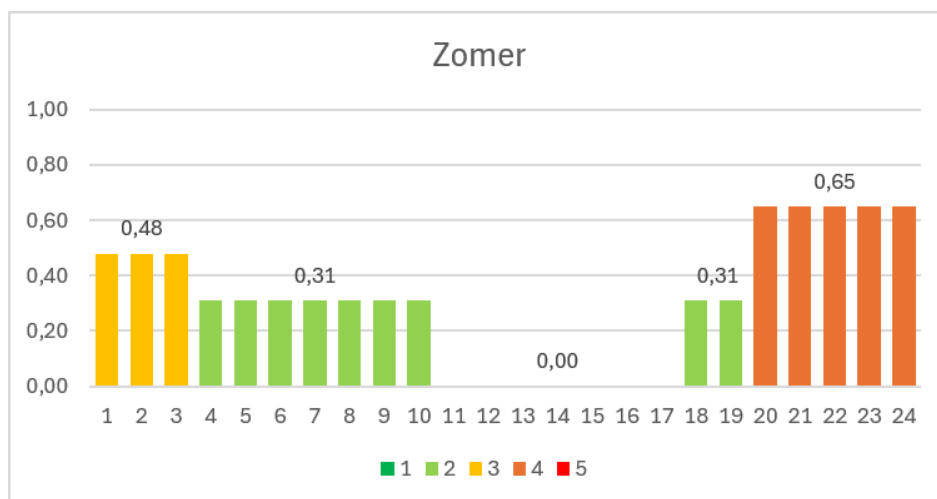
17. De gezamenlijke systeembeheerders hebben voorgesteld om volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven te introduceren voor kleine aangeslotenen. Met volumeafhankelijke tarieven gaan kleine aangeslotenen meer naar gebruik betalen. Met tijdsafhankelijke tarieven worden zij gestimuleerd om het net meer op de rustige momenten te gebruiken. Het doel hiervan is dat het net op momenten van piekafname minder zwaar wordt belast en er ruimte ontstaat om nieuwe aangeslotenen op het net aan te sluiten. Op de lange termijn zorgt een gelijkmatiger gebruik van het net voor minder investeringen in netuitbreidingen.
18. Eerder zijn tijdsafhankelijke tarieven al ingevoerd voor grote aangeslotenen op het transmissiesysteem van TenneT. De ACM heeft op dit moment ook een codewijzigingsvoorstel voor tijdsafhankelijke tarieven voor grote aangeslotenen op de distributiesystemen in behandeling. Zo worden tijdsafhankelijke tarieven in drie stappen geïntroduceerd voor alle aangeslotenen die elektriciteit afnemen van het net.
19. De volume- en tijdsafhankelijke tarieven gaan, net als de huidige transporttarieven, gelden voor gebruik van het net voor afname van elektriciteit. De volume- en tijdsafhankelijke tarieven zijn er daarom op gericht om de afnamepiek te verminderen. Voor invoeding van elektriciteit in het net door kleine aangeslotenen geldt geen transporttarief.

¹³ [Uitgangspunten voor de tariefstructuur elektriciteit | ACM](#)

20. Op dit moment betalen kleine aangesloten een vast transporttarief op basis van de grootte van hun aansluiting. Alle aansluitingen met een aansluitcapaciteit t/m 3x80 Ampère vallen in de groep kleine aansluitingen. Vrijwel alle huishoudens vallen in de categorie met een aansluitcapaciteit t/m 3x25 Ampère. De meeste aansluitingen in de categorieën daarboven zijn zakelijke aansluitingen, bijvoorbeeld van MKB-bedrijven. In het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders blijft een deel van het transporttarief een vast bedrag op basis van de capaciteit van de aansluiting, namelijk 33 procent. De aansluitcategorieën blijven hetzelfde.
21. De overige 67 procent van de totale transporttarieven van kleine aangesloten worden via een tijdsafhankelijk kWh-tarief in rekening gebracht. Dit betekent in de eerste plaats dat deze aangesloten meer naar verbruik gaan betalen. Degenen die relatief veel elektriciteit afnemen uit het net gaan daardoor in principe meer betalen, terwijl degenen met weinig verbruik minder gaan betalen. Tegelijkertijd wordt het kWh-tarief tijdsafhankelijk; het tarief is hoger tijdens drukke momenten op het net en lager tijdens rustige momenten op het net. Daarmee is degene die het net gebruikt op rustige momenten voordeliger uit dan iemand die het net op piekmomenten gebruikt.
22. Het voorstel is gebaseerd op verschillende tijdsblokken waarvoor verschillende kWh-tarieven gelden. Daarnaast wordt er een onderscheid gemaakt tussen de winterperiode en de zomerperiode. Voor beide periodes wordt een verschillende tijdsblokindeling gehanteerd met maximaal vijf tijdsblokken en maximaal vier verschillende tariefhoogtes. De tijdsblokken zijn gebaseerd op de gemiddelde gemeten netbelasting die wordt veroorzaakt door kleine aangesloten. Op basis van dit belastingprofiel hebben de gezamenlijke systeembeheerders gekozen voor de bandbreedte van netbelasting waarbinnen een bepaald tariefniveau geldt, om zo uit te komen binnen het maximaal gewenste aantal tijdsblokken.
23. Het tijdsblokschema zoals voorgesteld door de gezamenlijke systeembeheerders is hieronder te zien in Figuur 1 (winter) en Figuur 2 (zomer). De kleuren in de figuren geven de verschillende tariefcategorieën weer. De hoogte van de staven geeft de (relatieve) hoogte weer van het volume- en tijdsafhankelijke tarief dat hoort bij de betreffende tariefcategorie. De exacte hoogte van de tarieven varieert per jaar en per systeembeheerder, omdat deze tarieven afhankelijk zijn van de door de betreffende systeembeheerder in dat jaar gemaakte kosten. De onderlinge verhouding tussen de verschillende tarieven blijft gelijk.

Figuur 1 – Voorgestelde wegingsfactoren van de gezamenlijke systeembeheerders in de winterperiode

Figuur 2 – Voorgestelde wegingsfactoren van de gezamenlijke systeembeheerders in de zomerperiode

24. In het voorstel hebben de gezamenlijke systeembeheerders gekozen voor statische tijdsafhankelijke tarieven, waarbij de indeling van de tijdsblokken is vastgelegd in de Tarievencode. Dat betekent dat iedereen ruim van tevoren weet op welke momenten hoge en lage tarieven gelden, en dat dit voor langere tijd hetzelfde blijft. Deze tijdsblokindeling kan namelijk alleen via een wijziging van de Tarievencode aangepast worden. Doordat de tijdsblokken voor langere tijd vaststaan, krijgen aangeslotenen de gelegenheid om hieraan te wennen en hun gedrag erop aan te passen of hun apparaten, zoals een laadpaal of een elektrische warmtepomp, zo in te stellen dat hier automatisch rekening mee gehouden wordt.
25. De ACM oordeelt positief over het voorstel. Volume- en tijdsafhankelijke tarieven verhogen de kostenreflectiviteit van de tarieven en stimuleren efficiënt netgebruik. Eerder heeft de ACM al aangegeven voorstander te zijn van het verder uitrollen van tijdsafhankelijke tarieven op de distributiesystemen.¹⁴ Bovendien heeft ook de Europese Commissie recent voorgesteld om de Elektriciteitsverordening¹⁵ aan te passen en daarin op te nemen dat nettatarieven tijdsafhankelijke elementen dienen te bevatten.¹⁶ In verschillende Europese lidstaten wordt ook al een vorm van tijdsafhankelijke tarieven gehanteerd.
26. De ACM merkt op dat er verschillende afwegingen moeten worden gemaakt bij het bepalen van het nieuwe tarievenstelsel voor elektriciteit voor kleine aangeslotenen. Daarbij moet er soms een balans worden gevonden tussen verschillende belangen. Met een heel uitgebreid tijdsblokschema kan bijvoorbeeld zo nauwkeurig mogelijk worden aangesloten bij de gemiddelde netbelasting. Dat zou een schema opleveren met veel verschillende tijdsblokken en tariefhoogtes en dat vermindert de eenvoud. Een dergelijk stelsel is minder begrijpelijk voor kleine aangeslotenen. Eenvoud en nauwkeurigheid zijn belangen die hierin tegenover elkaar staan. De ACM is van mening dat het ingediende voorstel hier een zo goed mogelijke balans in heeft gevonden.
27. Een andere belangrijke afweging gaat over de financiële effecten voor kleine aangeslotenen. Een kleine aangeslotene met een hoger elektriciteitsverbruik, gebruikt het net intensiever dan iemand met een lager elektriciteitsverbruik. In een tariefstelsel dat volume- en tijdsafhankelijk is, zal de aangeslotene met een hoger elektriciteitsverbruik een hoger transporttarief betalen. Dit is in beginsel een betere kostenverdeling, maar het is niet de bedoeling van de ACM dat aangeslotenen door de transporttarieven ontmoedigd worden om te verduurzamen en bijvoorbeeld te investeren in een elektrische warmtepomp. Onderzoek laat zien dat als gevolg van de wijziging van het tariefstelsel huishoudens met een warmtepomp weliswaar meer gaan

¹⁴ [Uitgangspunten voor de tariefstructuur elektriciteit | ACM](#)

¹⁵ [Verordening \(EU\) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit](#)

¹⁶ [Proposal for amending Regulation \(EU\) 2019/943, as regards future-proofing electricity bills in the Union, through reducing system costs and fostering electrification and digitalisation](#)

betalen, maar dat dit nog steeds voordeliger is dan verwarming met gas en dat verduurzamen dus nog steeds loont.¹⁷ Ook laat onderzoek zien dat het grootste deel van de huishoudens er met het nieuwe tariefstelsel op vooruitgaat en dat dit met name geldt voor huishoudens met relatief kleine woningen.¹⁸ De ACM heeft deze verschillende afwegingen betrokken in haar besluitvorming.

28. Gezien de ernst van de congestieproblematiek is het volgens de ACM belangrijk dat er nu een stap wordt gezet door het tariefstelsel aan te passen. Op korte termijn kan er namelijk door de beoogde gedragsverandering ruimte ontstaan om nieuwe partijen aan te sluiten. Op de lange termijn zorgt het ervoor dat de netten minder uitgebreid hoeven te worden, wat ervoor zorgt dat de benodigde investeringen beperkt worden. De ACM zal de effecten van deze eerste stap goed volgen en na de eerste ervaringen de nieuwe transporttarieven evalueren. Als uit de evaluatie blijkt dat een wijziging nodig is, zal de ACM de transporttarieven aanpassen.
29. Hieronder wordt het voorstel meer in detail toegelicht en beoordeelt de ACM het voorstel.

3.2.2 Oude tariefstructuur

30. Het codewijzigingsvoorstel van de gezamenlijke systeembeheerders betreft een wijziging van de tariefstructuur voor de transportdienst voor kleine aangeslotenen. De tariefstructuur voor de transportdienst is bedoeld ter dekking van de transportkosten van de distributiesysteembeheerders
31. Kleine aangeslotenen betalen twee transporttarieven: een vastrechtstarief ter dekking van de transportonafhankelijke transportkosten, zoals opgenomen in paragraaf 3.7 van de Tarievenscode, en een transporttarief ter dekking van de transportafhankelijke transportkosten, zoals opgenomen in paragraaf 3.6 in de Tarievenscode.¹⁹ Het transportonafhankelijke vastrechtstarief verandert niet in het codewijzigingsvoorstel. Het transportafhankelijke transporttarief (hierna: het transporttarief) verandert wel in het codewijzigingsvoorstel. Om de wijziging van de tariefstructuur voor de transportdienst goed toe te kunnen lichten geeft de ACM hieronder eerst verdere uitleg over het huidige transporttarief.
32. Het huidige transporttarief bestaat uit een vast bedrag dat per jaar bij een aangeslotene in rekening wordt gebracht, en is afhankelijk van de doorlaatwaarde van de aansluiting. De doorlaatwaarde van een aansluiting bepaalt hoeveel elektriciteit een aangeslotene op een bepaald moment kan afnemen. Voor een hogere doorlaatwaarde van de aansluiting, wordt dus een hoger transporttarief bij een aangeslotene in rekening gebracht. Aangeslotenen betalen daarmee voor de mogelijkheid om op ieder gegeven moment een bepaalde hoeveelheid elektriciteit af te kunnen nemen.
33. Kleine aangeslotenen worden op basis van de doorlaatwaarde van hun aansluiting in categorieën ingedeeld. In Tabel 1 staan de zeven verschillende aansluitcategorieën. Alle aangeslotenen in een bepaalde aansluitcategorie betalen hetzelfde transporttarief. Aansluitingen met een doorlaatwaarde tussen de 1x10 Ampère en 3x25 Ampère vallen bijvoorbeeld in dezelfde categorie en betalen daarom hetzelfde tarief. De hoogte van de transporttarieven wordt bepaald aan de hand van de rekencapaciteit per aansluitcategorie. Rekencapaciteit wordt gemeten in kilowatt (kW). Deze rekencapaciteit per aansluitcategorie is in het verleden vastgesteld op basis van de gemiddelde kW-piek van aangeslotenen die in een betreffende categorie vallen.

Aansluitcategorieën op basis van doorlaatwaarde	Rekencapaciteit (in kW)
1) t/m 1*6A	0,05
2) 1*6A t/m 1*10A	0,5
3) 1*10A t/m 3*25A	4

¹⁷ TNO 2026 - Prognose energierekening huishoudens 2026-2031 | Open overheid

¹⁸ Berenschot 2026 - Eindrapport Financiële effecten tijdsafhankelijke nettatarieven voor huishoudens | Open overheid

¹⁹ In de Tarievenscode elektriciteit 2026 wordt hiernaar verwezen als transportafhankelijke verbruikers transporttarief (TAVT).

4)	3*25A t/m 3*35A	20
5)	3*35A t/m 3*50A	30
6)	3*50A t/m 3*63A	40
7)	3*63A t/m 3*80A	50

Tabel 1 – Aansluitcategorieën met bijbehorende rekencapaciteit

34. Met het huidige transporttarief betalen kleine aangeslotenen voor het potentiële piekverbruik dat met hun aansluiting mogelijk is, ongeacht of de kleine aangeslotene hier gebruik van maakt. Alle transportafhankelijke kosten worden via dit transporttarief in rekening gebracht bij kleine aangeslotenen. Het huidige transporttarief is verder niet afhankelijk van de totale hoeveelheid elektriciteit die wordt afgenomen. Een aangeslotene die veel elektriciteit gebruikt, betaalt daarmee hetzelfde transporttarief als een aangeslotene die weinig elektriciteit gebruikt, zolang zij beiden tot dezelfde aansluitcategorie behoren.

35. Hierna gaat de ACM in op hoe de gewijzigde tariefstructuur eruit komt te zien.

3.2.3 Behoud van tariefdrager rekencapaciteit (kW)

36. De gezamenlijke systeembeheerders stellen voor om een deel van het transporttarief voor kleine aangeslotenen afhankelijk te laten blijven van de doorlaatwaarde van de aansluiting. De tariefdrager rekencapaciteit (kW), zoals beschreven in paragraaf 3.2.2, blijft dan ook bestaan, maar de verdeling van de transportafhankelijke kosten over de tariefdragers wordt aangepast.

37. Volgens de gezamenlijke systeembeheerders geeft een tarief voor de doorlaatwaarde van de aansluiting een prikkel aan kleine aangeslotenen om een aansluiting aan te vragen die past bij hun gebruik. Bij een grotere doorlaatwaarde ontstaat volgens de gezamenlijke systeembeheerders een groter risico op overbelasting van het net, waarmee zij rekening moeten houden in hun voorspellingen van maximale, gelijktijdige netbelasting. De netkosten zijn volgens de gezamenlijke systeembeheerders vooral afhankelijk van de piekbelasting van het net. Zij moeten hun netten immers aanleggen om de piekbelasting op te vangen. Tot slot stellen de gezamenlijke systeembeheerders dat een tariefstructuur met uitsluitend volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven zou leiden tot grotere volatiliteit van de transporttarieven. Dit zou volgens hen ten nadele komen van de voorspelbaarheid van de transporttarieven.

38. De ACM volgt het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders om een deel van het transporttarief voor kleine aangeslotenen afhankelijk te laten zijn van de doorlaatwaarde van hun aansluiting. De mate waarin een aangeslotene maximaal kan bijdragen aan de piekbelasting is namelijk afhankelijk van de doorlaatwaarde. Een aangeslotene met een hogere doorlaatwaarde kan met incidenteel piekverbruik meer bijdragen aan de totale piekbelasting van het transportnet, ook als de aangeslotenen over het algemeen genomen weinig elektriciteit afneemt. De systeembeheerder moet in zekere mate rekening houden met dergelijke incidentele pieken bij het bepalen van de capaciteit van het net. Doordat de tariefhoogte afhankelijk is van de doorlaatwaarde, reflecteert dit tarief de mate waarin aangeslotenen kunnen bijdragen aan de piekbelasting en de hieraan gerelateerde kosten voor de benodigde uitbreidingsinvesteringen. De ACM onderschrijft dan ook het argument van de gezamenlijke systeembeheerders dat een transporttarief op basis van de doorlaatwaarde van de aansluiting reflectief is voor een deel van de kosten die veroorzaakt worden door piekbelasting. Dit is in lijn met het belang van kostenreflectiviteit.

39. De ACM is daarnaast van mening dat een transporttarief op basis van de doorlaatwaarde van de aansluiting een prikkel geeft om efficiënt gebruik te maken van het net. Kleine aangeslotenen betalen namelijk voor de mogelijkheid om op ieder gegeven moment een maximale hoeveelheid elektriciteit af te kunnen nemen. Deze maximale hoeveelheid afname bepaalt hoeveel aangeslotenen maximaal kunnen bijdragen aan de piekbelasting. Dit betekent dat het transporttarief een prikkel geeft om minder bij te dragen aan de piekbelasting. Het verminderen van de piekbelasting draagt bij aan het bevorderen van systeemefficiëntie.

40. Op basis van het voorgaande wordt de tariefdrager rekencapaciteit (kW) opgenomen in artikel 3.11b, eerste lid, aanhef en onderdeel b, en artikel 3.11e van de Tarievenscode. Omdat de

wijze waarop het tarief voor rekencapaciteit (kW) bepaald wordt in artikel 3.11e van de Tarievencode is opgenomen, is artikel 3.11 van de Tarievencode aangepast. Het tweede lid is komen te vervallen, net als onderdeel b van het eerste lid. De nummering van het artikel is hierop aangepast.

3.2.4 Introductie tariefdrager kWh_{tijdsafhankelijk}

41. De gezamenlijke systeembeheerders stellen in hun codewijzigingsvoorstel voor om de tariefdrager kWh_{tijdsafhankelijk} te introduceren voor kleine aangesloten. Deze tariefdrager zal vanaf 1 januari 2028 al geïntroduceerd worden voor grote aangesloten op de distributiesystemen. De nieuwe tariefdrager is zowel volumeafhankelijk als tijdsafhankelijk. Hieronder gaat de ACM eerst in op het volumeafhankelijke aspect van de tariefdrager kWh_{tijdsafhankelijk}. Daarna behandelt de ACM het tijdsafhankelijke aspect ervan.

Volumeafhankelijkheid van de nieuwe tariefdrager

42. Een hoeveelheid of volume aan elektriciteit wordt doorgaans gemeten in kilowattuur (kWh). Door een kWh-tariefdrager te introduceren, wordt het transporttarief afhankelijk van het volume aan elektriciteit dat een kleine aangeslotene afneemt. Een kleine aangeslotene betaalt hiermee namelijk een bedrag voor iedere kWh die de aangeslotene van het net afneemt. Een kWh-tarief wordt daarom ook wel een volumeafhankelijk tarief genoemd.
43. De gezamenlijke systeembeheerders vinden dat volumeafhankelijkheid van het transporttarief nodig is om beter rekening te houden met de verschillende mate van netgebruik van kleine aangesloten. Alleen een transporttarief op basis van de doorlaatwaarde van de aansluiting houdt hier onvoldoende rekening mee, aangezien de potentiële maximale afname van elektriciteit op een moment niet overeen hoeft te komen met het daadwerkelijke netgebruik over het hele jaar heen. Er kunnen daarom grote verschillen bestaan in het daadwerkelijke netgebruik van aangesloten met dezelfde doorlaatwaarde van de aansluiting. Deze verschillen zijn groter geworden vanwege de energietransitie. De mate van elektrificatie verschilt sterk tussen aangesloten. Dit komt doordat niet iedereen van dezelfde technologieën gebruik maakt, zoals een laadpunt voor een elektrische auto, een warmtepomp of een thuisbatterij. Er moeten grote investeringen in het net worden gedaan om het gebruik van deze technologieën mogelijk te maken. Onder de oude tariefstructuur zouden alle aangesloten binnen een aansluitcategorie daar evenveel aan meebetalen, terwijl niet iedereen gebruikt maakt van deze technologieën. Een volumeafhankelijk transporttarief doet meer recht aan de onderlinge verschillen.
44. De ACM volgt het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders om een volumeafhankelijk transporttarief te introduceren voor kleine aangesloten. Het daadwerkelijke netgebruik van een aangeslotene weegt door het volumeafhankelijke transporttarief mee bij het bepalen van de hoogte van het transporttarief dat hij in rekening gebracht krijgt. Het daadwerkelijke netgebruik is, naast het potentiële piekverbruik, relevant voor de kosten die een systeembeheerder moet maken. De ACM ziet deze koppeling met de veroorzaakte kosten op twee punten. Ten eerste zorgt de toevoeging van een volumeafhankelijk tarief voor een meer volledige weergave van de kosten die worden veroorzaakt door piekbelasting. Een transporttarief op basis van de doorlaatwaarde van de aansluiting houdt namelijk alleen rekening met de (potentiële) bijdrage van incidentele pieken van aangesloten aan de piekbelasting. Het volumeafhankelijke transporttarief houdt ook rekening met de bijdrage van de daadwerkelijke netbelasting aan de piekbelasting. De systeembeheerders moeten met beide rekening houden voor de capaciteit van het net. De ACM is daarom van mening dat een combinatie van beide transporttarieven de veroorzaakte kosten door piekbelasting beter reflecteren. Ten tweede ziet de ACM een koppeling tussen het volumeafhankelijke transporttarief en de kosten die in mindere mate door de piekbelasting worden veroorzaakt. De inkoopkosten voor netverliezen zijn hier een voorbeeld van. Deze kosten hangen minder samen met de piekbelasting en meer met de totale getransporteerde volumes. Een volumeafhankelijk tarief zorgt daarom dat dit soort kosten beter gereflecteerd worden in de tariefstructuur. De ACM is daarom van mening dat de toevoeging van een volumeafhankelijk

tarief de kostenreflectiviteit van de tariefstructuur verbetert. Aangesloten en die intensiever gebruik maken van het net moeten hierdoor meer betalen dan aangesloten en die het net minder gebruiken.

45. De ACM is van mening dat een volumeafhankelijk transporttarief ook de systeemefficiëntie verbetert. De toevoeging van een volumeafhankelijk tarief zorgt ervoor dat aangesloten en een doorlopende prikkel ervaren om bewust gebruik te maken van het net. Ook als een aangesloten geen eigen piek realiseert, kan zijn afname uit het net immers wel bijdragen aan de piekbelasting op het net. Als de aangesloten zijn verbruik nog wat verder kan verlagen, helpt dat het net te ontlasten. Tot slot biedt een volumeafhankelijk tarief ook de mogelijkheid om de transporttarieven te differentiëren naar het moment waarop elektriciteit wordt afgenomen. Deze differentiatie is niet mogelijk via het transporttarief op basis van de doorlaatwaarde van de aansluiting. Hier wordt in paragraaf 3.2.5 verder op ingegaan.
46. Tot slot is de ACM van mening dat een volumeafhankelijke tariefdrager in lijn is met het uitgangspunt van non-discriminatie. Op dit moment betaalt iedere kleine aangesloten in een aansluitcategorie precies hetzelfde transporttarief. In werkelijkheid bestaan er echter grote verschillen tussen het netgebruik van kleine aangesloten en in dezelfde aansluitcategorie. Met de introductie van een volume- en tijdsafhankelijk tarief gaan er verschillen ontstaan tussen wat kleine aangesloten en in totaal aan transporttarief moeten betalen. Het belang van non-discriminatie schrijft voor dat aangesloten en gelijk worden behandeld, tenzij er een objectieve rechtvaardiging is om hen verschillend te behandelen. Het daadwerkelijke netgebruik van een kleine aangesloten is een objectief criterium dat van invloed is op de benodigde netcapaciteit, en daarmee op de netinvesteringen die een systeembeheerder moet doen. Een aangesloten die meer elektriciteit afneemt, heeft meer invloed op de benodigde netcapaciteit en draagt daardoor meer bij aan de kosten die gemaakt moeten worden om het net te verzwaren. Het is redelijk dat deze aangesloten en dan ook een hoger transporttarief betalen. Dit is, zoals eerder aangegeven, meer kostenreflectief en draagt bij aan het bevorderen van systeemefficiëntie. Het indirecte onderscheid dat hiermee tussen aangesloten en gemaakt wordt, is dan ook te rechtvaardigen.

Tijdsafhankelijkheid van de nieuwe tariefdrager

47. De gezamenlijke systeembeheerders stellen in het codewijzigingsvoorstel voor om het kWh-tarief ook tijdsafhankelijk te maken. Dat betekent dat er een ander kWh-tarief geldt, afhankelijk van het moment dat een aangesloten de elektriciteit van het net afneemt. De hoogte van het tarief is afhankelijk van de belasting van het laagspanningsnet op het moment van afname. Op momenten dat het laagspanningsnet naar verwachting gemiddeld zwaar belast wordt, geldt er een hoger tarief per kWh. Er geldt een lager tarief op de momenten dat het laagspanningsnet naar verwachting gemiddeld minder zwaar belast wordt. In paragraaf 3.2.5 wordt in meer detail toegelicht hoe de verschillende tariefhoogtes bepaald worden.
48. De toenemende belasting op laagspanningsnetten tijdens piekmomenten is een belangrijke reden om het volumeafhankelijke transporttarief ook tijdsafhankelijk te maken. Het net zit namelijk op piekmomenten vol, maar wordt buiten de piekmomenten vaak nog niet volledig benut. Voor laagspanningsnetten vinden de piekmomenten vooral plaats op koude winterdagen, rond het einde van de middag en aan het begin van de avond. Deze piekmomenten bepalen de benodigde maximale transportcapaciteit van het net om aan de volledige vraag te voldoen. Door een deel van het elektriciteitsverbruik tijdens de piek te verplaatsen naar dalmomenten, wordt de beschikbare transportcapaciteit van het net beter benut. Op de korte termijn kan dit ervoor zorgen dat er weer wat ruimte op het net ontstaat voor nieuwe aangesloten en. Op de langere termijn zorgt het beter benutten van de beschikbare transportcapaciteit ervoor dat de netten van de systeembeheerders minder transportcapaciteit beschikbaar hoeven te hebben om aan de volledige vraag te voldoen. Dit zorgt ervoor dat de systeembeheerders minder in de uitbreiding van hun netten hoeven te investeren, waardoor de stijging van de kosten gedempt wordt. Dit zorgt ervoor dat de transporttarieven voor kleine aangesloten en minder stijgen.

49. Op dit moment ervaren kleine aangeslotenen vanuit de transporttarieven geen prikkel om minder af te nemen tijdens de piekmomenten. Door het volumeafhankelijke transporttarief ook tijdsafhankelijk te maken wordt deze prikkel wel gegeven. Aangeslotenen kunnen besparen op hun netkosten wanneer zij het elektriciteitsnet minder belasten door hun netgebruik te verplaatsen naar de minder kritieke tijdstippen.
50. De ACM volgt het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders om het kWh-tarief ook tijdsafhankelijk te maken. Zoals ook eerder benoemd zijn de kosten die door kleine aangeslotenen worden veroorzaakt nauw verbonden aan hun bijdrage aan de piekbelasting, aangezien dit bepalend is voor de benodigde transportcapaciteit van de laagspanningsnetten. De benodigde capaciteit is afhankelijk van het netgebruik tijdens piekmomenten en is daarmee afhankelijk van het tijdstip dat aangeslotenen elektriciteit afnemen. Aangeslotenen die vooral elektriciteit afnemen op piekmomenten hebben daardoor meer impact op de benodigde netcapaciteit en veroorzaken dan ook meer kosten dan aangeslotenen die het net vooral op rustige momenten gebruiken. Als deze aangeslotenen hun gedrag zullen aanpassen en juist elektriciteit gaan afnemen op momenten dat de belasting van het net niet hoog is, wordt het net op piekmomenten ontlast. Dit beperkt de uitbreidingsinvesteringen die systeembeheerders moeten doen om de netten te verzwaren. Dit voorkomt dat er meer kosten worden gemaakt dan nodig is, wat de betaalbaarheid van de energietransitie ten goede komt. Daarnaast zal deze gedragsverandering op de korte termijn congestie verminderen. Het tarief geeft daarbij een duidelijke prikkel om het netgebruik gelijkmatiger te verspreiden. De beschikbare transportcapaciteit wordt daardoor beter benut. Er zal namelijk meer elektriciteit over het net gaan ten opzichte van de totale transportcapaciteit van het net dan wanneer er geen prikkel bestaat om het netgebruik gelijkmatiger te verspreiden. Dit bevordert de systeemefficiëntie. Verbeteringen in de systeemefficiëntie creëren meer ruimte voor nieuwe aangeslotenen en voor verdere elektrificatie van bestaande aangeslotenen. Dit draagt bij aan het versnellen van de energietransitie.
51. De ACM is van mening dat de toevoeging van tijdsafhankelijkheid voldoet aan het non-discriminatiebeginsel. Zoals eerder aangegeven heeft het moment waarop een aangeslotene elektriciteit van het net afneemt invloed op de benodigde netcapaciteit en op de door een systeembeheerder te maken kosten. Aangeslotenen waarvan hun netgebruik vooral op het moment van piekbelasting plaatsvindt, dragen hier meer aan bij. De tijdsafhankelijkheid draagt, zoals aangegeven, bij aan een meer kostenreflectieve tariefensystematiek en bevordert tevens de systeemefficiëntie. Het moment van afname is dan ook een objectief criterium op basis waarvan indirect onderscheid tussen kleine aangeslotenen gemaakt mag worden.
52. In artikel 3.11b, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Tarievencode is opgenomen dat de tariefdrager kWh_{tijdsafhankelijk} gebruikt wordt om de aan kleine aangeslotenen toegerekende kosten te verdelen over deze groep aangeslotenen. In het tweede lid van artikel 3.11b is opgenomen dat de tariefdrager kWh_{tijdsafhankelijk} bestaat uit vijf tariefniveaus. Het tarief per afgenomen kWh is afhankelijk van het moment van afname. Deze vijf tariefniveaus zijn vertaald in wegingsfactorcategorieën met een bijbehorende wegingsfactor. De wegingsfactor per wegingsfactorcategorie is opgenomen in bijlage 5, vijfde lid, van de Tarievencode. Welke wegingsfactor op een bepaald moment van toepassing is, is opgenomen in de tabel in het zesde lid van bijlage 5. Op basis van deze tabellen wordt bepaald welk tarief geldt voor een afgenomen kWh op een specifiek moment. In artikel 3.11c, eerste lid, van de Tarievencode is de wijze opgenomen die gehanteerd wordt om tot het volume- en tijdsafhankelijke transporttarief voor een individuele aangeslotene te komen.

Verdeling tussen vast en variabel gedeelte transporttarief

53. De gezamenlijke systeembeheerders stellen voor om 33 procent van het transporttarief voor kleine aangeslotenen afhankelijk te maken van de doorlaatwaarde van de aansluiting en de overige 67 procent volumeafhankelijk te maken. Dat betekent dat 33 procent van de transportafhankelijke transportkosten die aan kleine aangeslotenen toegerekend worden in rekening worden gebracht via de tariefdrager rekencapaciteit (kW). Daarmee blijft de tariefstructuur de kosten reflecteren die samenhangen met de doorlaatwaarde van de

aansluiting, zoals eerder uitgelegd. De overige 67 procent van de transportafhankelijke transportkosten wordt in rekening gebracht via de volume- en tijdsafhankelijke tariefdrager kWh_{tijdsafhankelijk}.

54. De gezamenlijke systeembeheerders zijn van mening dat beide transporttarieven een deel van de kosten reflecteren die door netgebruik worden veroorzaakt. Daarom zouden beide transporttarieven terug moeten komen in de tariefstructuur voor kleine aangeslotenen. Er ligt geen exacte berekening ten grondslag aan de kostenverdeling van 33 procent en 67 procent. Het is namelijk niet mogelijk om de veroorzaakte kosten van netgebruik precies uit te rekenen. Daarom hebben de gezamenlijke systeembeheerders deze verdeling voorgesteld op basis van hun afweging tussen de prikkels die via het transporttarief op basis van de doorlaatwaarde van de aansluiting gegeven worden en de prikkels die via het volume- en tijdsafhankelijke transporttarief gegeven worden. De gezamenlijke systeembeheerders achten het daarbij van belang dat het merendeel van de transportafhankelijke transportkosten via kWh_{tijdsafhankelijk} wordt vergoed, aangezien dit de belangrijkste doorlopende prikkel geeft ter bevordering van de systeemefficiëntie.
55. De ACM volgt het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders om 33 procent van de transportafhankelijke kosten te vergoeden via een vast transporttarief en de overige 67 procent te vergoeden als variabel transporttarief. De voorgestelde verdeling houdt rekening met de kosten die gerelateerd zijn aan het potentiële piekverbruik en het daadwerkelijke netgebruik. De ACM oordeelt daarom dat de verdeling in lijn is met het uitgangspunt van kostenreflectiviteit. Daarnaast onderschrijft de ACM de keuze van de gezamenlijke systeembeheerders om het merendeel van de transportafhankelijke kosten via kWh_{tijdsafhankelijk} te vergoeden, aangezien de prikkel hierin van groter belang is voor het bevorderen van de systeemefficiëntie dan de prikkel in het vaste transporttarief.
56. De verdeling van 33 procent en 67 procent is opgenomen in artikel 3.11b, eerste lid, onderdelen a en b, van de Tarievencode.

3.2.5 Totstandkoming van de tijdsblokken en de hoogte van de wegingsfactoren

57. Het codewijzigingsvoorstel van de gezamenlijke systeembeheerders bevat vijf verschillende tariefhoogtes voor het volume- en tijdsafhankelijke transporttarief. Aan ieder uur van de dag is één van deze vijf tariefhoogtes toegewezen. Het tarief is hoger op momenten waarop het net gemiddeld zwaar belast wordt doordat er veel elektriciteit wordt afgenomen. Er geldt een lager tarief tijdens de uren waarin het net gemiddeld minder zwaar belast wordt en er weinig elektriciteit wordt afgenomen.
58. De tariefhoogtes per uur worden bepaald op basis van het hoogste kWh_{tijdsafhankelijk}-tarief behorend bij wegingsfactorcategorie 5. Het hoogste kWh-tarief wordt jaarlijks vastgesteld in de tarievenbesluiten elektriciteit van de ACM. De overige kWh-tarieven behorende bij de andere wegingsfactorcategorieën worden vervolgens berekend door het hoogste kWh-tarief te vermenigvuldigen met de betreffende wegingsfactor. Deze kWh-tarieven worden eveneens in de jaarlijkse tarievenbesluiten vastgesteld. Het codewijzigingsvoorstel bevat vijf verschillende wegingsfactorcategorieën voor de vijf tariefhoogtes. De wegingsfactorcategorieën zijn te zien in Tabel 2. Wegingsfactorcategorie 5 heeft de hoogste wegingsfactor en is gelijk aan 1,00. Dit betekent dat het volledige basistarief per afgenomen kWh in rekening wordt gebracht in de uren waarop deze wegingsfactor van toepassing is. Wegingsfactorcategorie 1 heeft de laagste wegingsfactor en is gelijk aan 0,00. Dit betekent dat er geen tarief in rekening wordt gebracht in de uren waarop deze wegingsfactor van toepassing is. Wegingsfactorcategorieën 2, 3 en 4 hebben een wegingsfactor tussen 1,00 en 0,00. Dit betekent dat een deel van het basistarief in rekening wordt gebracht per afgenomen kWh in de uren waarop deze wegingsfactor van toepassing is.

Wegingsfactorcategorie	Wegingsfactor
(1)	0,00
(2)	0,31
(3)	0,48
(4)	0,65
(5)	1,00

Tabel 2 – Wegingsfactorcategorieën, conform de tabel in het vijfde lid van Bijlage 5.

59. Het codewijzigingsvoorstel bevat een schema van wegingsfactoren voor de maanden oktober tot en met maart (wintermaanden) en een voor de maanden april tot en met september (zomermaanden). De tijdsafhankelijke tarieven kennen daardoor een profiel voor de zomermaanden en een voor de wintermaanden. Hier is voor gekozen omdat de netbelasting in de winter veel verschilt van de netbelasting in de zomer. De eerste reden hiervoor is dat aangesloten in de winter meer elektriciteit verbruiken voor onder andere verlichting en elektrische verwarming. Het net wordt dus zwaarder belast in de winter. Daarom zijn de wegingsfactoren voor de meeste uren in het winterprofiel ook hoger dan de wegingsfactoren voor dezelfde uren in het zomerprofiel. De tweede reden is dat de avondpiek door de kortere dagen in de winter eerder begint. Dit wordt versterkt doordat er in de zomermaanden door kleine aangesloten meer elektriciteit zelf wordt opgewekt via zonnepanelen. De elektriciteit die niet direct door deze aangesloten wordt gebruikt, wordt op het laagspanningsnet ingevoerd. Dit gebeurt vooral overdag maar loopt door tot het begin van de avond.
60. Het zomerprofiel en het winterprofiel bestaan beide uit een verdeling van de wegingsfactoren over alle vierentwintig uren in een dag. Het zomerprofiel is van toepassing in de maanden april tot en met september. Het winterprofiel is van toepassing in de maanden oktober tot en met maart. De wegingsfactoren voor het zomerprofiel en het winterprofiel zijn te zien in Tabel 3.

Uur Profiel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Winter	0,65	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,65	0,65	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,65	0,65
Zomer	0,48	0,48	0,48	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,31	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65

Tabel 3 – Wegingsfactoren per uur, voor het winterprofiel en het zomerprofiel, gebaseerd op de tabel in het zesde lid van Bijlage 5.

Totstandkoming netbelastingprofielen

61. In het codewijzigingsvoorstel leggen de gezamenlijke systeembeheerders uit dat de wegingsfactoren gebaseerd zijn op het gemiddelde netbelastingprofiel van kleine aangesloten. Dit geeft voor ieder uur van het jaar weer wat de gemiddelde impact op het net is van alle kleine aangesloten. De belastinggegevens van alle uren van dit jaarprofiel zijn vervolgens samengevoegd om tot twee profielen van vierentwintig uren te komen: een profiel voor de zomer en een profiel voor de winter. Het profiel voor de zomer bevat voor alle vierentwintig uren de gemiddelde netbelasting van alle dagen in de maanden april tot en met september. Het profiel voor de winter bevat voor alle vierentwintig uren de gemiddelde netbelasting van alle dagen in de maanden oktober tot en met maart.
62. De ACM heeft de gezamenlijke systeembeheerders verzocht om de totstandkoming van het netbelastingprofiel in meer detail toe te lichten om de methode goed te kunnen beoordelen.²⁰ De gezamenlijke systeembeheerders hebben op verzoek van de ACM de processtappen aangeleverd waarmee het schema van wegingsfactoren tot stand is gekomen.²¹ De ACM heeft de gezamenlijke systeembeheerders ook verzocht om de onderliggende data aan te leveren waarmee het netbelastingprofiel is berekend.²² De ACM heeft vervolgens nog een aantal verduidelijkende vragen gesteld.²³ Aan de hand van de aangeleverde informatie²⁴ heeft de

²⁰ E-mail van 20 maart 2026, met kenmerk ACM/UIT/673766.

²¹ E-mail van 15 mei 2026, met kenmerk ACM/IN/1111900.

²² E-mail van 20 maart 2026, met kenmerk ACM/UIT/673766.

²³ E-mails van 13 mei 2026 en 27 mei 2026, met kenmerken ACM/UIT/676653 en ACM/UIT/679096.

²⁴ E-mails van 15 mei 2026, 22 mei 2026, 3 juni 2026 en 4 juni 2026, met kenmerken ACM/IN/1111900, ACM/IN/1115094, ACM/IN/1117656 en ACM/IN/1118754.

ACM de processtappen gecontroleerd en nagerekend. Hieronder gaat de ACM in op een aantal keuzes die de gezamenlijke systeembeheerders hebben gemaakt die relevant zijn voor de beoordeling van het codewijzigingsvoorstel.

63. De ACM is van mening dat de meest precieze methode om een netbelastingprofiel voor laagspanning te berekenen is om de gemeten netbelasting op de stations tussen laagspanning (LS) en middenspanning (MS) te gebruiken. De gezamenlijke systeembeheerders geven echter aan dat de stations tussen MS en LS nog niet allemaal bemeten zijn. Daarom hebben zij ervoor gekozen om gebruik te maken van de slimme meter data om tot een netbelastingprofiel te komen. De ACM begrijpt deze keuze en oordeelt dat de gezamenlijke systeembeheerders de best beschikbare data hebben geselecteerd om het netbelastingprofiel voor laagspanning vast te stellen. De aangesloten waarvan de netbelastingprofielen gebruikt zijn, omvatten immers het grootste deel van het netgebruik op de laagspanningsnetten.
64. Het netbelastingprofiel is gebaseerd op het netgebruik van kleine aangesloten met een bemeten aansluiting. De gezamenlijke systeembeheerders hebben hiervoor meetdata uit 2025 gebruikt van de kleine aangesloten met een slimme meter waarvoor kwartierstanden beschikbaar zijn. Voor ongeveer 11 procent van de kleine aangesloten zijn er geen kwartierstanden beschikbaar. Het netgebruik van deze aangesloten is daarom niet meegenomen in het netbelastingprofiel. De ACM is van mening dat er nog steeds voldoende aangesloten vertegenwoordigd worden om tot een representatief netbelastingprofiel te komen.
65. Bij de keuze voor het netbelastingprofiel hebben de gezamenlijke systeembeheerders ervoor gekozen om geen rekening te houden met de effecten op hogere netvlakken van kleine aangesloten. Dit was mogelijk geweest door het netbelastingprofiel van hoger liggende netvlakken mee te nemen. Hiermee wordt beter rekening gehouden met de hogere netvlakken, maar dit zorgt er ook voor dat de tariefstructuur dan minder toegespitst is op laagspanning. De ACM heeft de keuze om geen rekening te houden met de belasting op hogere netvlakken onderzocht. De ACM is van mening dat met een netbelastingprofiel op basis van laagspanning de volume- en tijdsafhankelijke tarieven worden gebaseerd op het deel van het net waar kleine aangesloten het meest invloed op hebben. Dit biedt de meeste zekerheid dat aangepast netgedrag leidt tot een afname van de investeringsopgave. De ACM is tevens tot de conclusie gekomen dat het netbelastingprofiel op basis van laagspanning voldoende overeenkomt met dat van de hogere netvlakken. De avondpiek, die veroorzaakt wordt door aangesloten op de laagspanningsnetten, komt namelijk ook terug op hogere netvlakken. Deze avondpiek heeft het grootste effect op het totale elektriciteitsnet. Daarom onderschrijft de ACM de keuze van de gezamenlijke systeembeheerders om het netbelastingprofiel alleen op data van kleine aangesloten te baseren.
66. De gezamenlijke systeembeheerders hebben gekozen om in de berekening van het gemiddelde netbelastingprofiel zowel afname als invoeding van kleine aangesloten mee te nemen. Dit betekent dat de gemiddelde netbelasting negatief kan uitkomen als de hoeveelheid ingevoede elektriciteit gemiddeld groter is dan de hoeveelheid afgenomen elektriciteit. Door de ingevoede elektriciteit mee te nemen is de wegingsfactor bij wegingsfactorcategorie 1 bijvoorbeeld gelijk aan 0,00. De ACM heeft onderzocht of het terecht is dat de gezamenlijke systeembeheerders invoeding meegenomen hebben bij het vaststellen van de wegingsfactoren. De ACM ziet hierbij een aantal relevante overwegingen. Aan de ene kant zorgt het meenemen van invoeding voor een betere weergave van de daadwerkelijke netbelasting op laagspanningsnetten. In werkelijkheid wordt de netbelasting immers ook beïnvloed door invoeding. Aan de andere kant is de tariefstructuur elektriciteit specifiek ingericht voor afnemers van elektriciteit en wordt er in het tariefstelsel normaal gesproken alleen gekeken naar afnamevolumes. De ACM concludeert dat het belangrijker is om het netbelastingprofiel zo goed mogelijk te weerspiegelen. Hiervoor is het nodig dat er ook rekening gehouden wordt met invoeding van elektriciteit. De ACM onderschrijft daarom de keuze van de gezamenlijke systeembeheerders om het netbelastingprofiel te baseren op zowel afname als invoeding.

67. De ACM begrijpt tot slot de keuze van de gezamenlijke systeembeheerders om te kiezen voor een systematiek waarbij twee verschillende gemiddelde belastingprofielen gehanteerd worden voor de wintermaanden en voor de zomermaanden. Dit doet recht aan de daadwerkelijke netbelasting die zich op de laagspanningsnetten voordoet. De netbelasting in de zomermaanden verschilt namelijk sterk van de netbelasting in de wintermaanden. De ACM is van mening dat het niet wenselijk is om verder onderscheid te maken naar nog meer profielen per jaar. Extra profielen zouden de aansluiting met de netbelasting in beperkte mate verbeteren, terwijl de begrijpelijkheid van de tariefstructuur naar verwachting achteruitgaat. Een afname in begrijpelijkheid verkleint ook de kans dat kleine aangeslotenen hun gedrag aanpassen. De ACM onderschrijft daarom de keuze van de gezamenlijke systeembeheerders voor een tweetal profielen per kalenderjaar – een winterprofiel en een zomerprofiel.

Totstandkoming tijdsblokken voor zomerprofiel en winterprofiel

68. De gezamenlijke systeembeheerders hebben bij het samenstellen van het zomerprofiel en het winterprofiel twee randvoorwaarden aangehouden. De eerste randvoorwaarde is dat een profiel maximaal vier verschillende tariefniveaus per dag mag bevatten. Dit voorkomt dat aangeslotenen met veel verschillende tariefniveaus rekening moeten houden. De tweede randvoorwaarde is dat er maximaal vijf verschillende tijdsblokken in vierentwintig uur in een profiel mogen zijn. Binnen dit tijdsblok van aaneengesloten uren geldt dezelfde tariefhoogte. Dit voorkomt dat aangeslotenen te maken krijgen met veel veranderingen van tariefhoogtes op een dag.
69. Deze randvoorwaarden zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat de tariefstructuur begrijpelijk blijft. Daarmee wordt de kans op gedragsverandering van kleine aangeslotenen groter. Deze gedragsverandering is nodig om de systeemefficiëntie te bevorderen. Tegelijkertijd beperken deze randvoorwaarden de mogelijkheden om de tijdsblokken zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de netbelasting tijdens de uren van het zomerprofiel en het winterprofiel. De netbelasting hangt samen met de netkosten en de efficiëntie van het netgebruik. Daarom kunnen de randvoorwaarden er ook toe leiden dat de tariefstructuur minder goed aansluit op de belangen van kostenreflectiviteit en systeemefficiëntie. De keuze om deze randvoorwaarden te hanteren is daarom een afweging tussen meerdere belangen.
70. De gezamenlijke systeembeheerders stellen in het codewijzigingsvoorstel een algemene tijdsindeling voor kleine aangeslotenen voor die van toepassing is op alle laagspanningsnetten. De ACM is van mening dat deze keuze alleen gemaakt kan worden als de verschillende laagspanningsnetten voldoende vergelijkbaar zijn met het gemiddelde netbelastingprofiel. De ACM heeft hiervoor een aantal eigen analyses uitgevoerd en aan de gezamenlijke systeembeheerders gevraagd om toelichting te geven op de vergelijkbaarheid van de laagspanningsnetten. De ACM komt tot de conclusie dat er uitschieters bestaan, maar dat de laagspanningsnetten over het algemeen goed vergelijkbaar zijn. De ACM onderschrijft daarom de keuze van de gezamenlijke systeembeheerders om een algemene tijdsindeling voor alle laagspanningsnetten vast te stellen. Een uniform kader draagt daarnaast bij aan de begrijpelijkheid en overzichtelijkheid van de in rekening te brengen tarieven. De ACM is van mening dat de voorgestelde tijdsindeling goed aansluit bij de piekmomenten op het net, waardoor de juiste prikkels worden gegeven voor het verplaatsen van het netgebruik. De kans op gedragsverandering wordt bovendien verhoogd doordat de begrijpelijkheid geborgd wordt via het hanteren van een beperkt aantal tijdsblokken tijdens de zomer- en winterperiode.
71. In de toelichting bij het gewijzigd voorstel naar aanleiding van de wijzigingsopdracht dragen de gezamenlijke systeembeheerders ook een aantal andere mogelijke varianten met meer tijdsblokken aan. Voor dit besluit is het gewijzigde voorstel bepalend. De ACM beoordeelt daarom in dit besluit alleen het gewijzigde voorstel zoals beschreven in paragraaf 3.2.1. Vanwege de vermelding van de varianten in de toelichting bij het gewijzigd voorstel, geeft de ACM wel een korte reflectie op die varianten. Uitgangspunt van de varianten is dat ze de netbelasting beter volgen door het hanteren van meer tijdsblokken op een dag. Dit varieert van zes tijdsblokken in de meest eenvoudige variant tot 24 tijdsblokken in de meest uitgebreide variant. De ACM erkent dat hoe meer tijdsblokken en tariefhoogtes er gehanteerd worden, hoe

beter deze zullen aansluiten bij de netbelasting. Hier zit wel een grens aan, omdat er gewerkt wordt met een gemiddelde netbelasting over de gehele winter- en zomerperiode, en de netbelasting tussen maanden verschilt. Verder laten eerder onderzoek en ook het onderzoek ten behoeve van het gewijzigde voorstel zien dat het effect op de piekbelasting van de uitgebreidere varianten vrijwel gelijk is aan die van het gewijzigde voorstel. Op basis van die informatie leiden meer tijdsblokken niet tot een verdere verbetering van de systeemefficiëntie. Het introduceren van meer tijdsblokken gaat naar de mening van de ACM wel ten koste van de eenvoud en begrijpelijkheid en vermindert daarmee de transparantie. De ACM is daarom geen voorstander van een uitgebreidere variant met meer tijdsblokken en/of tariefhoogtes, in ieder geval niet voor nu als eerste stap bij het invoeren van volume- en tijdsafhankelijke tarieven. Dit is ook in lijn met eerdere besprekingen in de stuurgroep over de balans tussen precisie en eenvoud. Naar aanleiding daarvan hebben de gezamenlijk systeembeheerders toen besloten om een voorstel uit te werken met als randvoorwaarde dat per periode (een zomer- en een winterperiode) maximaal vijf verschillende tijdsblokken en maximaal vier verschillende tariefhoogtes gehanteerd worden. De ACM onderschrijft nog steeds het belang van deze randvoorwaarde.

72. De ACM acht het van belang om goed te blijven monitoren of de netbelasting op de verschillende laagspanningsnetten vergelijkbaar blijft. Als dit in de toekomst niet het geval is, kan dat aanleiding bieden tot een wijziging van de tijdsindeling.

Totstandkoming wegingsfactoren

73. De gezamenlijke systeembeheerders hebben de wegingsfactoren berekend op basis van de profielen voor de winter en de zomer. Per wegingsfactorcategorie wordt gekeken naar de gemiddelde netbelasting tijdens de uren in het zomerprofiel en in het winterprofiel waarop de wegingsfactorcategorie van toepassing is. Het resultaat hiervan is een gemiddelde netbelasting voor alle wegingsfactorcategorieën. De gemiddelde netbelasting van de hoogste wegingsfactorcategorie, namelijk wegingsfactorcategorie 5, wordt gelijkgesteld aan een wegingsfactor van 1,00. De wegingsfactoren van de andere wegingsfactorcategorieën staan gelijk aan de verhouding tussen de bijbehorende gemiddelde netbelasting en de gemiddelde netbelasting van wegingsfactorcategorie 5.
74. Dit betekent dat de gemiddelde netbelasting van wegingsfactorcategorie 4 gelijkstaat aan 65 procent van de gemiddelde netbelasting tijdens de uren met wegingsfactorcategorie 5. De wegingsfactor voor wegingsfactorcategorie 4 staat namelijk gelijk aan 0,65, zoals te zien is in Tabel 2. Op dezelfde manier staat de gemiddelde netbelasting van wegingsfactorcategorie 3 gelijk aan 48 procent van de gemiddelde netbelasting van wegingsfactorcategorie 5. Voor wegingsfactorcategorie 2 is dit 31 procent.
75. Voor wegingsfactorcategorie 1 is de wegingsfactor 0,00. Dit komt doordat er gemiddeld meer invoeding dan afname van elektriciteit plaatsvindt tijdens de uren waarvoor deze wegingsfactorcategorie geldt. Omdat er netto invoeding plaatsvindt, is de wegingsfactor gebaseerd op afname eigenlijk negatief. De gezamenlijke systeembeheerders hebben in het codewijzigingsvoorstel besloten om hier geen negatieve wegingsfactor aan te koppelen en deze op 0,00 te stellen. Een negatieve wegingsfactor zou namelijk betekenen dat er een negatief tarief geldt tijdens deze uren, waardoor aangeslotenen geld toe zouden krijgen voor afname uit het net. De ACM is van mening dat negatieve tarieven niet aansluiten bij de tariefstructuur voor elektriciteit. Afname op deze momenten zorgt niet voor verminderde kosten voor de systeembeheerders. Een negatief tarief zou bovendien ook betekenen dat andere aangeslotenen hiervoor moeten betalen via een hoger tarief op andere momenten. De ACM is het dan ook eens met de gezamenlijke systeembeheerders om geen negatieve wegingsfactoren te hanteren.
76. De ACM is van mening dat de voorgestelde tijdsblokken met de bijbehorende wegingsfactoren voldoende prikkel geven aan aangeslotenen om hun netgebruik aan te passen. Dit komt de systeemefficiëntie ten goede. De wijze waarop de wegingsfactoren voor de tijdsblokken tot stand zijn gekomen kan de ACM ook goed volgen. Door de hoogte van de wegingsfactoren, en

dus de tariefhoogtes, aan te laten sluiten bij de gemiddelde netbelasting van de laagspanningsnetten gedurende de zomer- en de winterperiode is sprake van een kostenreflectieve tarievensystematiek.

77. De wijze waarop de tariefhoogtes behorend bij de verschillende wegingsfactorcategorieën worden bepaald is opgenomen in artikel 3.11d van de Tarievencode.

3.2.6 Aansluitingen waarvoor geen kwartierwaarden beschikbaar zijn

78. Kleine aangesloten en moeten in principe over een meetinrichting beschikken.²⁵ De systeembeheerder biedt aan kleine aangesloten en een slimme meter (meetinrichting met communicatiefunctie) aan.²⁶ Een aangesloten e mag deze slimme meter weigeren. In dat geval wordt er een digitale meter (meetinrichting zonder communicatiefunctie) door de systeembeheerder geplaatst.²⁷ Daarnaast kan een aangesloten e met een slimme meter de systeembeheerder verzoeken om de communicatiefunctie administratief uit te schakelen.²⁸ Dit is toegestaan vanwege privacyredenen. De communicatiefunctie van een slimme meter kan ook vanwege een storing niet werken. In al deze gevallen kan de systeembeheerder de meterstanden niet op afstand uitlezen. Deze aangesloten en moeten daarom zelf minstens een keer per jaar en bij het overstappen naar een andere energieleverancier hun meterstanden aan de systeembeheerder doorgeven.²⁹ Van hen is alleen het volume in kWh dat zij hebben afgenomen bekend, maar is niet bekend tijdens welk tijdsblok dit elektriciteitsverbruik plaatsvond. De volume- en tijdsafhankelijke nettarieven kunnen daardoor niet zonder meer op deze aangesloten en toegepast worden.
79. Om het volume in kWh voor kleine aangesloten en met een meter die geen kwartierwaarden registreert toe te wijzen aan de tijdsblokken stellen de gezamenlijke systeembeheerders voor om gebruik te maken van een gemiddeld jaarprofiel voor verschillende categorieën van kleine aansluitingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bestaande profielcategorieën die onderscheid maken tussen aangesloten en met invoeding en aangesloten en zonder invoeding en op basis van de grootte van de aansluiting. De profielen zijn opgesteld aan de hand van de historische data per profielcategorie over een periode van 2,5 jaar (april 2023 tot en met december 2025). Op basis van deze jaarprofielen wordt bepaald welk gedeelte van het verbruik van een aangesloten e toegerekend wordt aan welk tijdsblok, en welk tarief er daarmee geldt voor dat gedeelte van de afgenomen kWh's. Aan de hand van deze profielen kan ook per afzonderlijke categorie van kleine aangesloten en één gewogen gemiddeld kWh-tarief berekend worden dat geldt voor alle door hen afgenomen kWh's. Op die manier weten aangesloten en met een meter die geen kwartierwaarden registreert ook vooraf hoeveel zij aan transporttarief per afgenomen kWh betalen.
80. De ACM gaat mee in het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders. Van deze groep kleine aangesloten en is bekend welk volume zij in een jaar afnemen, maar is het moment waarop de elektriciteit afgenomen wordt niet bekend vanwege het ontbreken van de kwartierwaarden. Het gebruikmaken van gemiddelde jaarprofielen voor het in rekening brengen van het kWh_{tijdsafhankelijk} transporttarief komt zo dicht mogelijk bij het afrekenen op basis van het daadwerkelijke netgebruik als mogelijk is voor aangesloten en met een meter die geen kwartierwaarden registreert. Zij worden hiermee zo veel als mogelijk is gelijk behandeld als kleine aangesloten en waarvan de kwartierwaarden wel bekend zijn. Daarnaast wordt er in deze methodiek rekening gehouden met het moment waarop deze groep van aangesloten en de elektriciteit gemiddeld gezien afnemen. De ACM oordeelt dan ook dat er sprake is van methodiek die kostenreflectief is en voldoet aan het non-discriminatie beginsel.

²⁵ Artikel 2.46, eerste lid, van de Energiewet. Op dit moment heeft een deel van de kleine aangesloten en nog een analoge meter. Deze moeten op het moment dat de tariefstructuur ingaat allemaal vervangen zijn.

²⁶ Artikel 3.51, eerste lid, van de Energiewet.

²⁷ Artikel 3.53, tweede lid, van de Energiewet.

²⁸ Artikel 3.53, eerste lid, van de Energiewet.

²⁹ Artikel 3.17, vierde lid, onderdeel b, van de Energieregeling.

81. In artikel 3.11c, tweede lid, van de Tarievencode is opgenomen hoe het kWh_{tijdsafhankelijk} transporttarief in rekening wordt gebracht bij kleine aangesloten met een meter die geen kwartierwaarden registreert. De verdeling van het verbruik over de wegingsfactorcategorieën voor deze aangesloten is te vinden in de tabel in het zevende lid van bijlage 5 van de Tarievencode.
82. De ACM benadrukt dat het belangrijk is om te monitoren of deze wijze van toerekening van kosten aan kleine aangesloten met een meter die geen kwartierwaarden registreert tot een juiste kostenverdeling leidt. De systeembeheerders dienen dit punt dan ook mee te nemen in de evaluatie van de wijziging van de tariefstructuur voor kleine aangesloten.

Onbemeten aansluitingen

83. Naast kleine aangesloten met een meter die geen kwartierwaarden registreert en kleine aangesloten met een meter die wel kwartierwaarden registreert, is er een kleine groep van onbemeten aansluitingen.³⁰ Het volume in kWh en het moment waarop via de aansluiting elektriciteit afgenomen wordt, worden dan ook niet gemeten. Deze kleine aansluitingen zonder meter voorzien bijvoorbeeld straatverlichting of verkeerslichten van elektriciteit. Deze aangesloten moeten het belastingprofiel van hun aansluiting aan de systeembeheerder doorgeven.³¹ Dit profiel geeft aan wat de gemiddelde verwachte netbelasting van de onbemeten aansluiting zal zijn voor een bepaalde periode. De gezamenlijke systeembeheerders stellen voor dat op basis van dit profiel en de verschillende tijdsblokken de transportkosten van deze aangesloten bepaald worden. De systematiek op basis waarop het transporttarief van deze onbemeten aansluitingen bepaald wordt, is daarmee hetzelfde als de systematiek die gehanteerd wordt voor het bepalen van het transporttarief voor aansluitingen met een slimme meter waarvan de kwartierwaarden geregistreerd worden.
84. Als voor een onbemeten aansluiting geen belastingprofiel vastgesteld kan worden, dan stellen de gezamenlijke systeembeheerders voor dat er gebruikt gemaakt wordt van de standaardjaarafname volgens Bijlage B1.3. van de Informatiecode elektriciteit en gas om het volume in kWh vast te stellen dat via de aansluiting is afgenomen. Hiermee wordt wel het totale volume vastgesteld, maar wordt het moment van afname niet bepaald. Omdat alleen het geschatte volume bekend is, worden deze onbemeten aansluitingen hetzelfde behandeld als de aansluitingen die een meetinrichting hebben waarvan de kwartierwaarden niet geregistreerd worden. Dat betekent dat het totale vastgestelde verbruik verdeeld wordt over de wegingsfactorcategorieën op basis van de tabel in het zevende lid van bijlage 5 van de Tarievencode.
85. De ACM gaat mee met het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders voor de wijze waarop onbemeten aansluitingen behandeld worden voor het vaststellen van het volume- en tijdsafhankelijke transporttarief. De onbemeten aansluitingen kunnen niet zonder meer op dezelfde wijze behandeld worden als kleine aansluitingen met een meter, omdat van hen het afgenomen volume in kWh niet bekend is. Het moment van afname is ook niet bekend. Door gebruik te maken van het door de aangeslotene aan de systeembeheerder doorgegeven belastingprofiel, wordt rekening gehouden met het netgebruik van de aangeslotene. Daarmee is er sprake van een kostenreflectieve methode. Daarnaast is de methodiek die toegepast wordt voor het bepalen van de hoogte van het volume- en tijdsafhankelijke transporttarief dezelfde als die van toepassing is op kleine aangesloten met een meter die kwartierwaarden registreert. In plaats van gemeten kwartierwaarden, wordt alleen het belastingprofiel gebruikt. Dit verschil is te rechtvaardigen, aangezien van de onbemeten aansluitingen geen kwartierwaarden bekend zijn. De ACM oordeelt dan ook dat deze methodiek aan het non-discriminatiebeginsel voldoet.
86. Indien er geen profiel doorgegeven wordt, dan schat de systeembeheerder aan de hand van de standaardjaarafname het verbruik van de aansluiting in. Deze schatting van het verbruik wordt vervolgens over de wegingsfactorcategorieën verdeeld op basis van de tabel in het

³⁰ Artikel 2.46, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Energiewet.

³¹ Artikel 10.17, zesde lid, aanhef en onderdeel a, en bijlage 15, van de Systeemcode elektriciteit 2026.

zevende lid van bijlage 5 van de Tarievencode. Deze aansluitingen worden daarmee op een wijze behandeld die zoveel mogelijk overeenkomt met de behandeling van kleine aansluitingen met een meter die geen kwartierwaarden registreert. Ook deze wijze voldoet aan het non-discriminatiebeginsel. Doordat de verdeling over de wegingsfactorcategorieën van het verbruik van aansluitingen vastgesteld is op basis van de historische data van het netgebruik van aansluitingen in deze profielcategorie, wordt het werkelijke netgebruik van deze aansluitingen zoveel mogelijk meegenomen. Deze methodiek voldoet dan ook aan het vereiste van kostenreflectiviteit.

87. In artikel 3.11c, derde lid, van de Tarievencode is de methode opgenomen voor het vaststellen van de volume- en tijdsafhankelijke tarieven voor onbemeten aansluitingen waarvan een profiel is doorgegeven. De methode voor onbemeten aansluitingen waarvan geen profiel is doorgegeven is opgenomen in het vierde lid.

3.2.7 Verwachte effecten van het voorstel

88. De ACM vindt het belangrijk dat degenen die te maken krijgen met de invoering van de volume- en tijdsafhankelijke transporttarieven een goed beeld hebben van de te verwachten effecten op de kosten en van de te verwachten effecten op het elektriciteitsnet die deze wijziging van het tarievenstelsel met zich meebrengt. In de aanloop naar het codewijzigingsvoorstel hebben de gezamenlijke systeembeheerders onderzoek laten doen naar de effecten van de voorgestelde wijziging van de tariefstructuur en dit onderzoek met de ACM gedeeld.³² Ook het ministerie van EZK heeft op verzoek van de Tweede Kamer onderzoek laten doen naar de verwachte effecten van het voorstel.³³ Hieronder zet de ACM op hoofdlijnen de verwachte effecten van de volume- en tijdsafhankelijke tarieven uiteen voor allereerst het elektriciteitsnet in het algemeen en ten tweede voor kleine aangesloten op zich. Tegelijk met dit codewijzigingsbesluit publiceert de ACM ook een verdere toelichting op de nieuwe tariefsystematiek voor kleine aangesloten. Hierin zal een indicatie worden gegeven van de te verwachten tarieven, zodat kleine aangesloten zich een beeld kunnen vormen van de gevolgen voor hun transportkosten.

Verwachte effecten op het elektriciteitsnet

89. Zoals eerder in het besluit is toegelicht, is de verwachting dat de invoering van de tijds- en volumeafhankelijke tarieven zal leiden tot verplaatsing van afnamemomenten van kleine aangesloten naar momenten buiten de piekbelasting op het net. Door het tarief volumeafhankelijk te maken zal mogelijk ook een lichte reductie in afname plaatsvinden. Aangesloten moeten namelijk betalen voor elke kWh die zij afnemen, behalve wanneer de elektriciteit afgenomen wordt tijdens het tijdsblok in de zomer waarop de wegingsfactor op 0,0 staat. De gezamenlijke systeembeheerders geven in het voorstel aan de omvang van het effect op de piekbelasting op het net slechts beperkt te kunnen voorspellen. Daar zijn meerdere redenen voor, zoals dat zij beperkt inzicht hebben in het effect van prijsprikkels in de transporttarieven op het gedrag van aangesloten. Daarnaast hebben zij weinig inzicht in hoe de prijsprikkels in de transporttarieven op de energieprijzen doorwerken en andersom. Verder kan de piekbelasting op het net ook vanwege andere redenen veranderen. Het effect is daarmee volgens de systeembeheerders niet alleen beperkt te voorspellen, maar ook nog eens niet meetbaar.
90. De ACM begrijpt dat een nauwkeurige voorspelling van het verwachte effect niet mogelijk is. De systeembeheerders hebben wel bij de start van dit codevoorstel laten onderzoeken wat de verwachte effecten zijn. In dit onderzoek wordt op basis van een volume- en tijdsafhankelijk stelsel met 24 verschillende tariefhoogtes per dag geconcludeerd dat de piek per transformator, afhankelijk van het type wijk, tussen de 3 procent en 12 procent zal reduceren. Dit levert voor ongeveer 700.000 extra woningen ruimte op, zonder dat het net uitgebreid hoeft te worden. Hierbij moet opgemerkt worden dat de uitgangspunten in dit onderzoek afwijken van het huidige codevoorstel. Het voorstel bevat maximaal 4 tariefhoogtes voor de

³² [Berenschot - Verkenning alternatief nettariestelsel kleinverbruik | Netbeheer Nederland](#)

³³ [Berenschot 2026 - Eindrapport Financiële effecten tijdsafhankelijke nettarieven voor huishoudens | Open overheid](#)

zomerperiode- en voor de winterperiode. Aanvullend uitgevoerde simulaties laten echter zien dat de vermindering van piekbelasting in een variant met 4 tariefhoogtes vergelijkbaar is met de vermindering van piekbelasting in de 24-uurs variant.³⁴

91. Zodra aangesloten hun netgebruik blijvend efficiënter gaan inrichten zal dit op termijn leiden tot lagere uitbreidingsinvesteringen van het net. Aangezien er de komende twintig jaar nog veel uitbreidingsinvesteringen voor het elektriciteitsnet op de planning staan, ziet de ACM hier ook nog potentie voor besparing in de netkosten. Zowel in het onderzoek Financiële Impact van Energiebeleid voor Netbeheerders 2026 (FIEN26)³⁵ als in het Interdepartementaal Beleidsonderzoek Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur³⁶ is de schatting dat tot 2040, afhankelijk van de scenario's voor stijging van de vraag, tussen de 0,2 en 4,4 miljard euro op de investeringskosten voor de elektriciteitsnetten bespaard kan worden met verschillende maatregelen om efficiënt netgebruik te stimuleren. De invoering van de volume- en tijdsafhankelijke tarieven voor kleine aangesloten is één van de maatregelen die daar onderdeel van is. Als de investeringskosten minder zullen toenemen, zullen ook de transporttarieven voor aangesloten minder hard stijgen.

Verwachte effecten voor aangesloten

92. Hieronder gaat de ACM in op een aantal algemene te verwachten effecten voor kleine aangesloten. Voor meer specifieke te verwachten effecten verwijst de ACM naar het eerdergenoemde onderzoek dat in opdracht van de gezamenlijke systeembeheerders is uitgevoerd, evenals naar het aanvullende onderzoek naar de financiële effecten van het tariefstelsel voor kleine aangesloten dat in opdracht van het ministerie van EZK is uitgevoerd.
93. Op basis van de nieuwe tariefensystematiek gaan kleine aangesloten met een groter afnamevolume en hoger verbruik in de piek (avond en winter) meer betalen voor het transport van elektriciteit. Tegelijkertijd gaan kleine aangesloten die beperkt elektriciteit afnemen en/of vooral buiten de piekmomenten afnemen minder betalen dan het geval zou zijn in de oude tariefensystematiek.
94. Kleine aangesloten met zonnepanelen zullen relatief minder transportkosten gaan betalen doordat hun afnamevolume lager is. Daarbij krijgen zij ook een extra stimulans om het eigen verbruik van opgewerkte elektriciteit te verhogen. Ook voor kleine aangesloten zonder eigen zonnepanelen zijn er positieve effecten. Zij gaan het laagste tarief betalen voor gebruik tijdens tijdsblokken met overvloedige zonne-energie. Voor hen wordt het extra aantrekkelijk om lokaal duurzaam opgewekte elektriciteit af te nemen.
95. Kleine aangesloten die verder geëlektrificeerd zijn dan anderen zullen een hoger volume- en tijdsafhankelijk transporttarief betalen dan aangesloten die weinig elektriciteit afnemen. Door het moment aan te passen waarop zij het net gebruiken en door eventuele eigen opgewekte elektriciteit zoveel mogelijk zelf te gebruiken, kunnen zij deze kosten beperken. De beperkte lengte van de tijdsblokken waarin een hoog tarief gerekend wordt, maakt deze gedragsaanpassing mogelijk. Hoewel in de meeste gevallen niet al het gebruik van een aangeslotene buiten deze tijdsblokken verplaatst kan worden, is het vaak wel mogelijk om een deel van het verbruik te verplaatsen. Daarnaast zullen deze aangesloten doorgaans geen kosten hebben voor een gasaansluiting of voor een aansluiting op een warmtenet. Zij gebruiken het elektriciteitsnet wel intensiever dan andere kleine aangesloten. Daardoor hebben zij in principe meer invloed op de benodigde netcapaciteit en daarmee op de benodigde netinvesteringen die de systeembeheerders moeten doen om hun netten uit te breiden.
96. Naast huishoudens kunnen ook ondernemingen, verenigingen en gemeenten een aansluiting tot maximaal 3x80 Ampère hebben en daarmee een kleine aangeslotene zijn. Ook voor hen

³⁴ [Berenschot eindrapportage analyse alternatieve tijdgebonden nettatarief varianten | Netbeheer Nederland](#)

³⁵ [Fien 2026 | Netbeheer Nederland](#).

³⁶ [Schakelen naar de toekomst - over bekostiging elektriciteitsinfrastructuur | Rijksoverheid.nl](#).

geldt dat de partijen met een relatief hoog verbruik ten opzichte van de grootte van hun aansluiting doorgaans meer gaan betalen, net als partijen met een gemiddeld verbruik waarvan het verbruik vooral op dure momenten plaatsvindt. Partijen met een relatief laag verbruik voor de grootte van hun aansluiting of waarvan het verbruik vooral op goedkope momenten plaatsvindt, gaan waarschijnlijk minder betalen. Een verschil is wel dat – zoals eerder uiteengezet – de categorie van aansluitingen waarin huishoudens zitten een relatief grote maximale aansluitcapaciteit hebben. Daardoor is er een grote verscheidenheid aan verbruik binnen die groep: van een appartement met een gasketel of dat aangesloten is op een warmtenet tot een (grote) geëlektrificeerde woning met een elektrische warmtepomp en een laadpunt voor een elektrische auto. Boven de aansluitcategorie 1*10A t/m 3*25A, de aansluitcategorie waar huishoudens zich doorgaans in bevinden, zijn er verschillende aansluitcategorieën waaruit niet-huishoudelijke kleine aangeslotenen kunnen kiezen (zie Tabel 1). Daarom is het verschil in verbruik binnen die aansluitcategorieën over het algemeen minder groot.

97. Zoals eerder aangegeven, voldoet de gewijzigde tariefstructuur aan de uitgangspunten voor de tariefstructuur elektriciteit. Er is sprake van een kostenreflectief tarievenstelsel dat de systeemefficiëntie bevordert. De kostenstijging voor deze aangeslotenen ten opzichte van de oude tariefstructuur is dan ook te rechtvaardigen. Kleine aangeslotenen met een hoog elektriciteitsverbruik vanwege verregaande elektrificatie worden volgens de ACM niet onevenredig benadeeld. Dit neemt niet weg dat het effect ten opzichte van de huidige kosten voor bepaalde aangeslotenen groot kan zijn. Het kabinet monitort ontwikkelingen in de energierekening voor huishoudens, onder andere met een jaarlijkse prognose. Een van de uitgangspunten van het kabinet is dat verduurzamen moet lonen.³⁷ Uit het eerdergenoemde onderzoek van het ministerie van EZK blijkt onder andere dat na invoering van het nieuwe tarievenstelsel het jaarlijkse financiële voordeel van de investering in een warmtepomp weliswaar daalt, maar dat het overstappen op een warmtepomp naar verwachting in 2030 nog steeds een kostenbesparing oplevert. Ook met het oog op andere maatschappelijke belangen en beleidsdoelstellingen is het goed als de mogelijke effecten van het nieuwe tarievenstelsel worden gemonitord en dat er aanvullend beleid wordt gevoerd als dit nodig is. De ACM zal de effecten op huishoudens en andere kleine aangeslotenen volgen en indien nodig problemen agenderen.

3.2.8 Samenhang met andere maatregelen voor efficiënt netgebruik

98. De ACM werkt aan diverse maatregelen op het gebied van de tariefensystematiek, congestiemanagement en alternatieve transportrechten die tot doel hebben netcongestie tegen te gaan en de systeemefficiëntie te bevorderen. Deze maatregelen leiden tot verschillende mogelijkheden voor aangeslotenen en systeembeheerders om gebruik te maken van flexibiliteit bij het afnemen en invoeden van elektriciteit. Daarbij is het van belang dat prikkels elkaar niet tegenwerken of leiden tot een onbedoelde dubbele beloning. Voor kleine aangeslotenen zijn vooral de tariefensystematiek en in toenemende mate congestiemanagement relevant.
99. Tijdsafhankelijke tarieven geven een prikkel aan alle aangeslotenen om het net slim te gebruiken en – waar mogelijk – het net op drukke momenten te ontzien. De tarieven gelden voor iedereen en hebben daarmee de meest brede werking. Niet iedere aangeslotene zal zijn netgebruik kunnen aanpassen, en weinig aangeslotenen zullen hun netgebruik volledig kunnen aanpassen, maar als gemiddeld genomen iedere aangeslotene zijn verbruik een beetje verplaatst naar momenten buiten de piekmomenten op het net, is dat bij elkaar opgeteld een waardevolle afname van de piekbelasting op het net. Dat draagt bij aan het beperken van kosten voor de benodigde netinvesteringen.
100. Voor locaties in het net waar – ondanks de generieke prikkels van de tarieven – knelpunten ontstaan, kunnen systeembeheerders congestiemanagement inzetten. Met congestiemanagement kunnen systeembeheerders aangeslotenen een vergoeding geven voor bepaald gewenst gedrag. Dit gedrag kan verder gaan dan alleen het net ontlasten, en ook uit

³⁷ [Kamerbrief met kabinetsreactie op ontwikkeling energierekening huishoudens | Open overheid](#)

het actief helpen van het net bestaan. Anders dan bij de nettarieven en de alternatieve transportrechten bestaat de prikkel niet uit lagere netkosten, maar worden aangesloten via het betalen van een vergoeding voor deze congestiediensten beloond. Congestie management wordt op laagspanning nog beperkt toegepast, maar systeembeheerders hebben hier een begin mee gemaakt en zullen dit in de toekomst steeds vaker moeten gaan gebruiken. Omdat het voor kleine aangesloten bewerkelijk kan zijn om mee te doen met congestie management en omdat de impact van één kleine aangeslotene op het net beperkt is, wordt er bij congestie management op laagspanning vaak gewerkt met congestiedienstverleners die groepen van kleine aangesloten bundelen en namens hen congestiediensten aan de systeembeheerder aanbieden.

101. Wat betreft de tijdsafhankelijke tarieven werkt de ACM aan een stapsgewijze invoering daarvan op alle netvlakken. Begin 2025 heeft de ACM tijdsafhankelijke transporttarieven geïntroduceerd op het hoogspanningsnet van TenneT. Daarnaast heeft de ACM op het moment van publicatie van dit besluit een voorstel voor tijdsafhankelijke tarieven voor grote aangesloten op de distributiesystemen in behandeling. Dit besluit is de volgende stap in het verder uitrollen van tijdsafhankelijke tarieven naar kleine aangesloten. Op dit moment gelden er alleen transporttarieven voor afname van elektriciteit uit het net. Al deze wijzigingen hebben daarom betrekking op de introductie van tijdsafhankelijke tarieven voor afname. Separaat werkt de ACM ook aan de invoering van een transporttarief voor grote aangesloten die invoeden in het net, om daarmee ook invoeders prikkels te geven tot efficiënt netgebruik.³⁸

3.2.9 Informatievoorziening aan aangesloten

102. Het is belangrijk dat kleine aangesloten weten wat de wijziging van de tariefstructuur inhoudt. Zij moeten voordat de wijziging ingaat hierover goed geïnformeerd worden. De systeembeheerders, de energieleveranciers, het ministerie van EZK en de ACM trekken hierin samen op om ervoor te zorgen dat dit goed en tijdig zal gebeuren.
103. Daarnaast is het belangrijk dat de tariefstructuur voor aangesloten zo begrijpelijk mogelijk is. Zij moeten vooraf weten op basis waarvan ze gaan betalen. In het nieuwe tarievenstelsel is gekozen voor twee perioden (winter- en zomerstelsel) met een beperkt aantal tijdsblokken en tariefhoogtes, namelijk maximaal vijf tijdsblokken en maximaal vier verschillende tariefhoogtes per periode. Dit maakt het voor aangesloten zo begrijpelijk mogelijk en houdt het voor hen overzichtelijk wanneer het tarief hoog of juist laag is, maar leidt ook tot een stelsel dat voldoende aansluit bij de werkelijke netbelasting en daarmee de juiste prikkels geeft. Door het stelsel zo eenvoudig mogelijk te houden, kunnen aangesloten inschatten wat hun elektriciteitsverbruik voor invloed heeft op de hoogte van de te betalen transporttarieven. Daarnaast zal een stelsel met duidelijke tijdsblokken en tariefhoogtes er ook voor zorgen dat aangesloten hun gedrag hierop beter kunnen aanpassen. Zij zullen hun verbruik dan eerder verplaatsen van momenten dat er veel netbelasting is naar momenten dat er juist weinig netbelasting is. Een zo begrijpelijk mogelijk stelsel zal ervoor zorgen dat het doel van deze wijziging beter bereikt wordt, namelijk het beperken van de netbelasting op piekmomenten.
104. Tot slot geldt dat de jaarrekening of de eindafrekening duidelijk moeten zijn en goed inzicht moeten bieden in de wijze waarop de netkosten bepaald worden. Dit zorgt ervoor dat een aangeslotene de factuur die hij van zijn leverancier ontvangt kan begrijpen en controleren. Dit wordt niet geregeld in de codes die de ACM vaststelt, maar in de Ministeriële Regelingen die onder de Energiewet vallen. Deze regelingen worden door de wetgever opgesteld. De ACM kijkt hierop mee door een uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets op de conceptregels uit te voeren. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan dat de aangesloten op basis van deze regels de juiste informatie krijgen. Als de regels definitief zijn, dan heeft de ACM de taak om er toezicht op te houden dat partijen zich ook aan deze regels houden.

³⁸ [ACM: Geleidelijke introductie invoedingstarief moet bijdragen aan efficiënter gebruik elektriciteitsnet | ACM](#)

3.2.10 Evaluatie en toekomstige wijzigingen

105. De gezamenlijke systeembeheerders geven aan dat zij de tijdsblokindeling en de hoogte van de wegingsfactoren jaarlijks zullen evalueren om er zeker van te zijn dat deze aansluiten bij de daadwerkelijke netbelasting. Een wijziging kan noodzakelijk zijn als blijkt dat het netgebruik veel is veranderd ten opzichte van de voor het codewijzigingsvoorstel gehanteerde belastingprofielen.
106. De gezamenlijke systeembeheerders wijzen er daarbij op dat de voorspelbaarheid van de tijdsblokken en tariefniveaus belangrijk is en dat deze daarom niet te vaak moeten worden gewijzigd. Als zij toch gewijzigd moeten worden, zal daar goede communicatie aan aangesloten en over moeten zijn en moet er voldoende implementatietijd gegeven worden voor alle partijen.
107. De ACM kan zich vinden in het voorstel van de gezamenlijke systeembeheerders om het schema van wegingsfactoren periodiek te evalueren om te zorgen dat het goed blijft aansluiten bij de daadwerkelijke belasting op het net. De ACM vindt het ook wenselijk dat in deze periodieke evaluatie ook de schema's die gehanteerd worden voor het bepalen van de transporttarieven voor aangesloten en zonder een slimme meter meegenomen worden. De ACM is het met het oog op transparantie en zekerheid voor aangesloten en eens dat de tariefstructuur enkel gewijzigd dient te worden bij substantiële wijzigingen in de netbelasting.
108. De ACM stelt voorop dat een potentiële aanpassing van de tijdsblokken, de wegingsfactoren en de schema's die van toepassing zijn op aansluitingen zonder slimme meter alleen kan verlopen via een wijziging van de Tarievencode. Dit betekent dat een mogelijke wijziging van de tariefstructuur voorzienbaar is voor aangesloten en op transparante wijze gebeurt. Ook kunnen belanghebbenden al in een vroeg stadium met een zienswijze inspraak hebben op de voorgestelde wijziging. Verder worden aangesloten en via de website van de ACM geïnformeerd over de voorgenomen wijziging en onderbouwing daarbij doordat er eerst een ontwerpbesluit wordt gepubliceerd voordat de wijziging definitief wordt doorgevoerd.
109. Daarnaast vindt de ACM het belangrijk dat de periodieke evaluatie van de tijdsblokken en wegingsfactoren zal gebeuren op een voorspelbare en consistente manier aan de hand van vaste beoordelingscriteria of een vaste berekeningsmethode, die wordt toegepast op de tijdsafhankelijke tarieven voor kleine aangesloten en op de distributiesystemen, voor grote aangesloten en op de distributiesystemen en voor aangesloten en op het transmissiesysteem van TenneT.

3.2.11 Inwerkingtreding

110. De gezamenlijke systeembeheerders stellen voor om de nieuwe volume- en tijdsafhankelijke tarieven voor kleine aangesloten en per 1 januari 2029 in werking te laten treden. De gezamenlijke systeembeheerders zien het belang van een voortvarende implementatie, maar wijzen erop dat de implementatie omvangrijk is en dat deze niet alleen door henzelf moet worden uitgevoerd, maar dat er ook aanpassing van de regelgeving nodig is en dat vanwege het leveranciersmodel ook de leveranciers een deel van de implementatie voor hun rekening moeten nemen. De gezamenlijke systeembeheerders benoemen de verschillende trajecten waarvan deze tijdige implementatie afhankelijk is:
 - a. Vanwege het leveranciersmodel zijn afspraken tussen de systeembeheerders en leveranciers nodig over de uitvoering van de volume- en tijdsafhankelijke tarieven. Deze afspraken tussen systeembeheerders en marktpartijen worden binnen het marktfaciliteringsforum (MFF) gemaakt. Volgens de systeembeheerders is het voor tijdige implementatie nodig dat per 1 november 2027 binnen MFF-verband overstemming bereikt is over de sectorafspraken.
 - b. Een eventuele implementatie van energiedelen met vrije leverancierskeuze legt volgens de gezamenlijke systeembeheerders beslag op dezelfde schaarse IT- en datacapaciteit

van systeembeheerders en leveranciers die nodig is voor de implementatie van de volume- en tijdsafhankelijke tarieven. Zij gaan ervan uit dat de implementatie van de volume- en tijdsafhankelijke tarieven prioriteit geniet. Als de minister van EZK echter besluit om energiedelen eerder in te voeren, dan is volgens de gezamenlijke systeembeheerders uitstel van de implementatie van de volume- en tijdsafhankelijke tarieven nodig.

- c. De inhoud van twee ministeriële regelingen – de Meetregeling en de Regeling gegevensuitwisseling Energiewet – zijn medebepalend voor de implementatie van de tijdsafhankelijke tarieven. Het is voor de gezamenlijke systeembeheerders daarom van belang dat er zo snel mogelijk duidelijkheid is over de inhoud van deze regelingen.

- 111. De ACM heeft er begrip voor dat de systeembeheerders met de invoering van dit tarievenstelsel voor een grote opgave staan om hun systemen hierop aan te passen. Dit is een complexe opgave die aan veel dingen raakt en ook de nodige implementatie vergt aan de kant van de leveranciers. De ACM ziet dat er in het proces van implementatie verschillende afhankelijkheden zijn. De ACM zal deze nauwlettend volgen en hierover periodiek met de gezamenlijke systeembeheerders en de andere betrokken partijen contact houden. De ACM verwacht daarbij dat alle partijen zich tot het uiterste inzetten om de genoemde implementatiedatum te halen.
- 112. Vanwege de toenemende problematiek door piekbelasting op het elektriciteitsnet acht de ACM het van groot belang dat de wijziging van het tarievenstelsel zo spoedig mogelijk in werking treedt. Om deze reden is de ACM voornemens om dit codebesluit per de eerstvolgende mogelijk datum in werking te laten treden. Uit gesprekken met de systeembeheerders en de leveranciers is gebleken dat dit 1 januari 2029 is, zoals ook door de gezamenlijke systeembeheerders als datum van inwerkingtreding is voorgesteld. De ACM neemt daarom 1 januari 2029 op als datum voor inwerkingtreding van de volume- en tijdsafhankelijke nettatarieven voor kleine aangeslotenen op.

3.2.12 Conclusie

- 113. De ACM oordeelt dat het voorstel dat de gezamenlijke systeembeheerders op grond van artikel 3.120 van de Energiewet hebben opgesteld voor het introduceren van volume- en tijdsafhankelijke tarieven bij kleine aangeslotenen voldoet aan de te waarborgen beginselen zoals genoemd in artikel 3.121, eerste lid, van de Energiewet, de in dit artikel genoemde belangen dient en in overeenstemming is met bindende EU-regelgeving. Daarnaast is er voldaan aan de uitgangspunten voor de tariefstructuren, zoals genoemd in artikel 3.107 van de Energiewet en waaraan de ACM verdere invulling heeft gegeven in het kader met uitgangspunten voor de tariefstructuur elektriciteit. De ACM beoordeelt aan de hand van dit kader de door de gezamenlijke systeembeheerders voorgestelde wijzigingen in de tariefstructuur voor elektriciteit voor kleine aangeslotenen. De uitgangspunten die hierin genoemd worden zijn kostenreflectiviteit, het bevorderen van systeemefficiëntie, transparantie en non-discriminatie.
 - a. Het eerste uitgangspunt dat in het kader genoemd wordt, is kostenreflectiviteit. Op grond van artikel 18, eerste lid, van de Elektriciteitsverordening moeten de tarieven die systeembeheerders hanteren kostenreflectief zijn en moeten zij een afspiegeling vormen van de door de systeembeheerders werkelijk gemaakte kosten. In het kader van de tariefstructuren betekent dit dat de tarieven zo goed mogelijk overeen moeten komen met de kosten van het netgebruik. Met deze wijziging betaalt een kleine aangeslotene voor zijn daadwerkelijke verbruik, en hangt het te betalen tarief niet alleen af van de grootte van de aansluiting. Dat betekent dat een aangeslotene die meer kWh's afneemt ook meer zal betalen dan iemand die minder afneemt. Daarbij betaalt een aangeslotene een hoger tarief per kWh als dit verbruik plaatsvindt op piekmomenten. De benodigde maximale beschikbare transportcapaciteit is afhankelijk van de hoeveelheid netgebruik tijdens piekmomenten. Een groot deel van de kosten die systeembeheerders maken,

komt doordat hun netten uitgebreid moeten worden om de netbelasting op deze piekmomenten aan te kunnen. De volume- en tijdsafhankelijke tarieven voor kleine aangesloten en leggen de kosten daarvan meer bij de aangesloten die bijdragen aan de piekbelasting op het net. Het voorstel vergroot daarmee de kostenreflectiviteit.

- b. Het tweede uitgangspunt is (het bevorderen van) systeemefficiëntie. Daaronder wordt in het kader van de tariefstructuren een efficiënt ontwerp van het net en efficiënte benutting daarvan verstaan. Door het tijdsafhankelijke element in deze nieuwe tariefstructuur worden kleine aangesloten gestimuleerd om hun verbruik op momenten van piekbelasting te verplaatsen naar momenten dat het net minder zwaar belast is. Het bevordert daarmee het doelmatig handelen van aangesloten, wat als een van de te waarborgen belangen genoemd wordt in artikel 3.121, eerste lid, aanhef en onderdeel d, van de Energiewet. De belasting wordt daardoor gespreid in de tijd, wat het mogelijk maakt dat er meer energie getransporteerd wordt over het elektriciteitsnet gegeven de capaciteit ervan. Dit zorgt voor efficiënt gebruik van het net, wat op korte termijn ruimte op het net kan opleveren en op de lange termijn ervoor kan zorgen dat er minder investeringen in netuitbreiding nodig zijn. Deze tariefstructuurwijziging dient daarmee ook het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieu hygiënisch verantwoord functioneren van het elektriciteitsnet, zoals wordt genoemd in artikel 3.121, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Energiewet. Daarnaast ondersteunt deze tarievensystematiek de algehele systeemefficiëntie op lange termijn door middel van het geven van prijssignalen aan afnemers, zoals in artikel 18, eerste lid, van de Elektriciteitsverordening als doel opgenomen is.
- c. Het derde uitgangspunt is transparantie. Transparantie wordt in artikel 3.121, eerste lid, van de Energiewet en in artikel 18, eerste lid, van de Elektriciteitsverordening genoemd als een van de beginselen waaraan codewijzigingen door de ACM getoetst worden. Het houdt in dat aangesloten goed geïnformeerd zijn over de tariefstructuur die van toepassing is op het netgebruik en daarmee hun verwachte tarieven goed kunnen inschatten. De tariefstructuur wordt door de volume- en tijdsafhankelijke tarieven complexer. De eenvoud en transparantie van de tariefstructuur neemt daardoor af. Door het hanteren van een beperkt aantal tijdsblokken en statische tarieven die ruim vooraf zijn vastgesteld, wordt de complexiteit echter beperkt en is de tarievensystematiek voor kleine aangesloten naar de mening van de ACM zo begrijpelijk en gebruiksvriendelijk mogelijk om hierop in te spelen. Het is hierbij wel belangrijk dat aangesloten goed geïnformeerd worden over de gewijzigde tariefstructuur en dat hun factuur voldoende en begrijpelijke informatie geeft. De ACM blijft ook op dit punt betrokken, bijvoorbeeld door het geven van input op de concepten voor de Regeling Gegevensuitwisseling en de gewijzigde Energieregeling via een uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets. De ACM is van oordeel dat door het hanteren van een beperkt aantal tijdsblokken en tariefhoogtes, door het juist informeren van aangesloten voorafgaand aan de tariefstructuurwijziging en door het opnemen van de benodigde informatie op de factuur de tariefstructuur nog steeds voldoende transparant is. Hoewel de transparantie met deze wijziging achteruitgaat ten opzichte van de tariefstructuur zoals deze voorafgaand aan de wijziging was, is dit toelaatbaar vanwege het zwaardere belang van de verbetering in het bevorderen van de systeemefficiëntie en in de kostenreflectiviteit.
- d. Het laatste uitgangspunt is non-discriminatie, wat ook in artikel 3.121, eerste lid, van de Energiewet genoemd wordt als beginsel waaraan een codewijziging door de ACM getoetst wordt. Het houdt in dat aangesloten gelijk worden behandeld, tenzij er een objectieve rechtvaardiging is om hen verschillend te behandelen. De tariefstructuur is van toepassing op alle kleine aangesloten. Er wordt alleen onderscheid gemaakt tussen aangesloten die een meter hebben die kwartierwaarden registreert, aangesloten waarvan de kwartierwaarden niet geregistreerd worden en onbemeten aansluitingen. Dit onderscheid is nodig, omdat de algemene systematiek waarbij aangesloten een kWh-tarief betalen dat afhankelijk is van het moment van afname niet zomaar toegepast kan worden op aangesloten waarvan de kwartierwaarden niet

geregistreerd worden. Door gebruik te maken van gemiddelde of doorgegeven belastingprofielen voor deze aangesloten wordt rekening gehouden met de impact die deze aangesloten hebben op de piekbelasting van het net en kan het kWh_{tijdsafhankelijk} transporttarief wel bij hen in rekening gebracht worden. Deze methode sluit daarmee zoveel als mogelijk is aan bij de wijze waarop het kWh_{tijdsafhankelijk} transporttarief in rekening gebracht wordt bij aangesloten waarvan de kwartierwaarden wel bekend zijn. De algemene systematiek wordt daarmee non-discriminatoir toegepast bij alle kleine aangesloten.

Door de transporttarieven van kleine aangesloten te baseren op hun daadwerkelijke netgebruik, wordt er indirect onderscheid gemaakt tussen aangesloten. Dit is te rechtvaardigen, omdat aangesloten die meer energie afnemen en dit vooral doen op momenten dat het net al zwaar belast is ook meer kosten veroorzaken dan aangesloten die weinig energie afnemen en dit juist doen op momenten dat er weinig netbelasting is. Er is dan ook in deze situatie geen sprake van gelijke gevallen. Een onderscheid mag dan gemaakt worden, voor zover dit evenredig is en te rechtvaardigen is. Dat is hier het geval, omdat het verschil in behandeling bijdraagt aan een meer kostenreflectief tarievenstelsel en aan het bevorderen van systeemefficiëntie. De hoeveelheid afgenomen kWh's en het moment van afnemen zijn beide objectieve criteria op basis waarvan dit indirecte onderscheid gemaakt mag worden. De ACM is daarmee van oordeel dat er voldaan is aan het non-discriminatie beginsel.

114. De ACM concludeert dat deze wijziging van de tariefstructuur aansluit bij de uitgangspunten kostenreflectiviteit, systeemefficiëntie en non-discriminatie. Hoewel de begrijpelijkheid en daarmee de transparantie voor aangesloten wel vermindert ten opzichte van het oude tarievenstelsel waar kleine aangesloten alleen een vast tarief betalen dat gebaseerd is op de grootte van hun aansluiting, vindt de ACM dit te rechtvaardigen in het licht van de te bereiken doelen. Op de lange termijn zorgt de gewenste gedragsverandering er namelijk voor dat de netten minder verzwaard hoeven te worden, waardoor kosten in de toekomst beperkt worden. Op de korte termijn zorgt deze gedragsverandering ervoor dat er meer ruimte ontstaat voor nieuwe aangesloten, en dat congestie beperkt kan worden. De wijziging van de tariefstructuur draagt daarmee bij aan het versnellen van de energietransitie. De ACM overweegt daarbij dat de begrijpelijkheid en transparantie wel verbeterd kunnen worden met goede communicatie richting aangesloten, met het opnemen van de juiste informatie op de jaarrekening en door ervoor te zorgen dat aangesloten verdere informatie over hun verbruik en over de jaarrekening kunnen krijgen. Dit zijn ook randvoorwaarden voor het realiseren van de gewenste gedragsverandering. De ACM komt op basis hiervan tot de conclusie dat de wijziging van de tariefstructuur voldoet aan het evenredigheidsbeginsel, zoals genoemd in de aanhef van artikel 3.121, eerste lid.

115. De ACM komt tot het oordeel dat de wijzigingen die de gezamenlijke systeembeheerders voorstellen niet in strijd zijn met de belangen, regels en eisen uit artikel 3.121, eerste lid, van de Energiewet en dat er voldaan is aan de uitgangspunten voor de tariefstructuren zoals genoemd in artikel 3.107 van de Energiewet. De ACM keurt de voorgestelde wijziging derhalve goed.

116. De ACM heeft grammatica, spelling en interpunctie in het codevoorstel waar nodig gecorrigeerd. Daarnaast heeft de ACM tekstuele aanpassingen gedaan om de codebepalingen te verduidelijken en voor de consistentie ervan.

4 Reactie op ontvangen zienswijzen

117. [PM]